

Társ postala
 plátó in nura.
 No. 224713/229.

Szerkesztőség
 és kiadóhivatal:
 Cluj, Str. Baron L. Pop
 10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
 Havonta 110, negyedévre 320, fél-
 évre 600, egészévre 1200 lej. Kü-
 löst: Havonta 2, negyedévre 6,
 félévre 12, egészévre 20 dollár. Hír-
 sebecsek díjazás szerint. Az „Uj
 KELET” a transilvani és bannai
 sajtóság egyetlen politikai napilap-
 ja. Cikkeink utányomását csak a
 forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmentesen
 leveleket nem
 fogadunk el.

Ara 5 lej

— Kéziratok
 megőrzéséért és visszaküldéséért nem
 vállalunk. Főszerkesztő: dr. Márton
 Ernő. Felelős szerkesztő: Szabó
 Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Szabó
 azégi Ernő, Strada Cobălcescu 22

Csütörtök, 1937. augusztus 5.

5697. EV. XX. ÉVF.
 AV 28. 175. SZAM

Amihez hozzá kell szokni

Göring porosz miniszterelnök lapja, az Essener Nationalzeitung írja az alábbiakat:
 „Nagyon mély hatást keltettek a német vidéken a „Német Lányok Szövetsége”-nek sportgyakorlatai. Negyven leány szalad a mezőn, a parasztek és munkások, de még a tehénnek is csodálkozva néznek utána. De ehhez a látványhoz most már hozzá kell szokniok.”

Szegény parasztek — mit tehetnek egyebet — bizonyára hozzá fognak szokni ehhez is. Hiszen sokkal különb dolgokhoz is hozzá szoktak mióta Hitler az ur Németországban, mint olyan csekélységekhez, hogy negyven leány szaladjék a mezőn.

Hátra volnának még a tehének, amelyekre vonatkozólag Göring miniszterelnök urnak szintén az a határozott kívánsága, hogy szokják meg a szaladgáló leányokat.

Az a véleményünk, hogy a tehénnel sem lesz nehéz dolga a birodalmi kormánynak. Mióta a tehének meg kellett érjék, hogy Németországban a tejet nem törik fejük, hanem fűből préselik és a vaját nem az ő tejükből köpülük, hanem fagygyűből főzik, nem csodálkozunk már semmin sem.

A derek német leányok tehát nyugodtan szaladgálhatnak a mezőkön.

A nemzeti intranzigencia és a cuzisták fuziója a cigányokkal

Az Adeverul írja a következőket:
 „Goga Octavian rendkívül hálás alak. Állandóan alkalmas ad arra, hogy rámutassunk nacionalista intranzigenciájának lényegére.”

Goga az ország élére akar kerülni. Akárhogyan is, csak oda jusson. Ma a nacionalista uton tapogatózik, ahogyan valamikor a csásari paktumra támaszkodott a magyarokkal és ahogy felhasználja a zsidók és idegenek társaságát az igazgatósági tanácsokban.

És minthogy ő az összes kompromisszumok embere, ezért Cuzába karolva hangsúlyosan kiabálja, mint a jasi professzor: Le a zsidókkal! Románia a románoké.

Románia a románoké. Ezt a jogot senki nem vitatja és senki nem veszélyezteti. Legfeljebb Goga manőverei csorbíthatják meg a többségiek jogait: lásd a privilégiumokat, amelyeket a magyaroknak adott az említett paktumban.

Két évvel ezelőtt úgy látszott, hogy a szél megváltoztatja irányát. Ennélfogva Goga fájvédő és totalitárius.

Es kétségbeesetten keres támogatást és szövetségeket.

Igy vadházaságra lépett a... cigányokkal. Cuzát meddő, de fölény intranzigenciájának pedesztárijáról lesodorta egy, a cigányokkal kötött politikai megegyezésbe. Hogy ez nem egyeztethető össze a fajvédelmi elvvel? De hát ki zavartatná magát holmi elvektől a politikában?

Ezzel a megegyezéssel azonban baj van. Amíg a Lőznică által vezetett cigányok hivatalos lapja Cuzát dicsőíti és a cuzistákkal kötött egyezményt méltatja, addig a cigányoknak egy másik, Negulescu által vezetett frakciója nem győzi hangsúlyozni, hogy Lőznicának nem volt felhatalmazása a romániai cigányágytól az egyezmény megkötésére. Goga nacionalizmusa azonban nemcsak a cigányokat öleli fel.

„Cronica Dobrogei” című cuzista lap egyik legutóbbi számában leközi a caliacrai cuzista szervezet tagozati vezetőinek neveit. Ime néhány név: Victor Maghiari a bazargici szervezet elnöke, Valdemar Frank, Gh. Tabacot szervezeti főtitkár, Abudraman Muhdaba, Edip Murat, Hibrain Musztafa, Ivan Irbanof, Berthold Frank, Tosca Dimitrova, Johan Pleps, Kis Juliu, Zeheria Hadzi Abibulin, Hazsan Musztafa, stb.

Amint látni méltóztatik, csup tőzsgyökekes öröman, mint a tehénfarkok.

Egyszóval Románia a románoké, a bolgároké, a törökökkel, németekkel és cigányokkal!

Csak hogy Goga miniszterelnök legyen, vagy legalább is belügyminiszter.”

Szeptemberben, vagy októberben?

Változatok a kormány lemondásának időpontja körül. Mihaiache Slanicul Moldoveiben tanácskozik a nemzeti parasztpárti vezetőkkel

Bucuresti, aug. 4. Tatarescu miniszterelnök tegnap délután felkereste lakásán Dinu Bratianu, a liberális párt elnökét, akivel hosszasan tanácskozott a politikai helyzetről. Tatarescu tudomására hozta Dinu Bratianunak azokat az intézkedéseket, amelyeket az uralkodó hazatérésével egyidejűleg foganatosítani szándékozik. A Timpul szerint Dinu Bratianu és Tatarescu teljesen egyetértettek egymással az általános politikai helyzet minden kérdésében.

A liberális párt vezére szabadkezett ad Tatarescunak a kormány vezetését illetően és reábizta annak megállapítását is, hogy mikor nyujtsa be a kormány lemondását. Megegyeztek továbbá abban, hogy a további torzsalkodások elkerülése végett Dinu Bratianu személyesen veszi át az ilfomegyei liberális tagozat vezetését.

Mikor mond le a kormány?

Az Adeverul a politikai helyzettel kapcsolatban tudni véli, hogy a Tatarescu kormány októberig fogja irányítani az ország ügyeit. Ami az utódlás kérdését illeti, Tatarescu kijelentette barátai előtt, hogy ellenzi a cuzisták által kért választási kormány tervét, mert ez zavaros helyzetet idézhetne elő. A miniszterelnök állítólag hajlandó jóindulatulag viseltetni a nemzeti parasztpárt kormányutódlási igényeivel szemben, a nemzeti parasztpárt viszont a maga részéről ugyancsak engedékenyebb taktikát tenne magáéva a liberális párt jövőbeni politikai akciója és a liberális kormány megvalósításának fentartása tekintetében. Nemzeti parasztpárti körök egyébként a kormányváltozással kapcsolatos hírekkel szemben szigorúan tartózkodó mgatartást tanusitanak.

kerülhetnének forgalomba ilyen hírek és ennyire abszurd állhatatossággal.

A Timpul a rendkívüli parlamenti ülés szak kérdésével foglalkozva megállapítja, hogy a kormány ebben a kérdésben még nem hozott végleges döntést. Kormányköröknek mindenesetre az a kívánsága, hogy a parlamentet a kormány távozása előtt hívják össze megegyezésre.

A liberális pártban Pop Valér erdélyi vezérési aspirációi különböző zavarokat idéznek elő. Néhány nappal ezelőtt a Viitorul hivatalos közleményben jelentette, hogy az ipariügyi miniszter nem vállalja az albamegyei liberális tagozat vezetését, amelyet Roman Valér volt munkaügyi alminiszterre biznak. Mint a Curentul írja, az Eforian nyaraló Pop Valér mitsem tudott erről a közleményről, melynek megjelenése után Bucurestibe utazott és tudomására hozta a liberális párt vezetőségének, hogy eszeágában sincs átengedni az albai liberális tagozat vezetését. Lepadatu szenátusi elnök ma a fővárosba érkezett és ebben a kérdésben hosszasan megbeszélést folytatott Dinu Bratianuval. Az albamegyei szervezet vezetőit Bucurestibe rendelt a kormány a konfliktus megoldásának érdekében.

Mihaiache orvosai tanácsára Slanicul Moldovei fürdőhelyen folytatja kuráját. Itt tartózkodik Costachescu is, akivel Mihaiache többször hosszasan tanácskozott a politikai helyzetről. Dr Lupu, aki ezidén is Marlenbadba készül, lemondott külföldi utjáról és Slanicul Moldoveire utazik, ahol Mihaiache társaságában fog néhány napot tölteni.

Ujra lelöttek egy arab politikust Jeruzsálemben

Élesen támadják az arab lapok a canterbury érseket

Jeruzsálem, augusztus 4. Tegnap újabb politikai merénylet történt a palesztinai arab-ság körében. Ismeretlen tettesek az egyik forgalmas városnegyedben Haran L. Serifet, aki a zsidó-arab közeledés politikájának egyik ismert híve volt, lelöttek. A rendőrség azonnal bevezette a nyomozást, de a szemtanuk eddig még nem voltak hajlandók megnevezni a merénylet tettesét. Serifet valószínűleg a szélsőséges arab nacionalisták löttek le.

A zsidó és arab lakosság körében egyaránt megnyugvást keltett, hogy a mandátumbizottság nem foglalkozik érdemben a Peel bizottság jelentésével. Az arab sajtó azonban rendkívül élénken kél ki a canterbury hercegérsek ellen, aki, mint ismeretes, őszinte barátja a zsidó országépítésnek és a Peel-jelentéssel kapcsolatban is kijelentette, hogy Jeruzsálemnek zsidó állannak kell maradnia. A szélsőséges arab sajtó gunyosan „Palesztina főrabijának” nevezi a főpapot. Az El Livas azt állítja, hogy ez a magatartás zsidó milliárdosok propagandájának műve, amely nemcsak Angliában, de az egész világon a zsidók mellé igyekszik hangolni a közvéleményt.

Lehet-e bacillusokkal háborút viselni?

Megemlékeztek a lapok a külföldi hírszolgálati irodák jelentése alapján arról, hogy néhány nappal ezelőtt letartóztaták a spanyol fölkelők Queipo de Llano tábornok egyik orvosát, akit azzal gyanúsítottak, hogy köztársasági érzelmű és el akarta tenni láb alól a magasrangu tisztet. Sorsáról nem tudunk meg többet; alkalmasint kiderült, hogy hamis a vád és így szabadlábra jutott vagy a vádnál biztosabb adatok is napfényre kerültek és akkor elérte méltó büntetését. Most arról érkezett hír, hogy a felkelők katonai törvénytörése halálra ítélte Chabralt és Bourjennec francia orvosokat, mert rájuk bizonyult, hogy megbízásuk volt álmokór- és tifuszjárványt terjeszteni a Franco-hadsereg táborában. A hír szerint mindkét orvos a valenciai kormány szolgálatában állt, bütársikkal: Aub kereskedővel, Quinteille festőművésszel és ecua bayonai spanyol konzullal együtt. Még néhány angol és francia szerepel a bűnygyben. akiknek inkább a közzétetés és szervezés jutott, míg a büntényt magát a két francia orvosnak kellett volna véghezvinni.

A két francia orvos, a jelentés szerint, tifusz- és álmokór-járvánnyal akarta a spanyolországi felkelőcsapatokat elárasztani. Megfelelkezve arról, hogy az egész orvosi irodalom egyetlenegy spanyolországi álmokór esetet sem jegyzett fel. Ez ugyanis tipikusan afrikai betegség és csakis Afrikában fordul elő.

A tifusz nem nagyon alkalmas a Hinderland pusztítására és egy hadsereg megsemmisítésére. Az álmokórral pedig Spanyolországban aligha lehet valakinek ártani. A két orvosnak nagyon járátlanak kellett lennie a bakteriológiában és a járványtanban, ha ilyenre vállalkozott. Aub kereskedőről, Quinteille festőről inkább el lehetett volna képzelni, hogy buzgóságukban és kétségbeesésükben ily gondolatokkal foglalkoznak, a két francia orvosról azonban már aligha. Hiszen ők is tudják nagyon jól, hogy a Franco tábornok csapatai között terjesztett járvány nem áll meg a felkelők utolsó lövésárkánál, hanem áttérjed az alig néhány száz méternyire fekvő köztársasági lövészárok katonáira is. És ott talán több átkot okoz, mint az egészségügyileg jobban ellátott félkölcsapatok között.

A haditörvénytörés tárgyalásán bizonyára ott volt egy magasrangu tiszt, aki a két francia védelmét ellátta, pedig a védő helyére orvost kellett volna ültetni. Az elmondta volna, hogy a tifuszt már Hippokratés is ismerte. És azóta is sok fejtörést okozott az orvosoknak ez a betegség.

Az első évszázadokban gyűjtőneve volt ez sokféle betegségnek és csak az újabb korban, lassanként alakult ki annak a bacillustól okozott betegségnek a megismerése, melyet ma tifusznak neveznek. Eberth fedezte fel a bacillust 1880-ban és azóta is sok-sok ezer tudományos mű jelent meg erről, mert bár tifusz nem nagyon veszélyes, mégis járványos és gyakori betegség. Spanyolországban nem is ijednek nagyon meg tőle, mert ott mindennapos. Leginkább 15-35 éves korabeli embereket támad meg, így leginkább a harcosokat sújtotta volna. A járvány meg kimélte volna az öregeket. Ez lett volna a spanyol polgárháború humanizálódásának az első jele.

Elmondhatta volna még az orvos-védő, hogy egyáltalán nem mindenki betegszik

VILAG TÜKRE

UGUSZTUS 4.
 ek
 ött

tség számára olyan
 ben a Népszövetség
 és a betervezett
 aslatokról tiszta ké-
 esetén a mandata,
 felkérjük, hogy még
 gészítse ki az anya.

elentést fog a bizott-
 aeli az ajánlott meg-
 gyait. A beérkezett
 a jelenlegi mandá-
 gi mandátum módor-
 e a zsidó bevándor-
 re való korlátozását
 és még más lehető-
 a megbeszélésekből

orán igyekezni fog-
 hogy a mandátum
 megvalósítható-e,
 ülművel megvaló-

munkaterve nyilván-
 népszövetségi tanács
 nem fogja jelenteni
 ását, sem pedig an-
 meg fog elégedni az-
 erdés különböző vál-
 gyancsak a jelentés
 enni azt az angol ál-
 átum nem megvaló-

annak a Muela de

gy Erik Husner, aki
 ol szocialista párt
 Spanyolországba
 tekintse a brünetet

k útegei erős bom-
 árost. Az ágyutüz
 pedekre irányul.
 was hivatalos cáfo-
 ajtóban napvilágot
 k szerint francia
 bna partra Minor-
 kormánypárti ha-
 lotat szerint a hír
 öz minden alapot.

vezetősége
 error ellen

Országos Magyar
 parlamenti csoportja
 ést tartott, melyen
 zentgyörgyön meg-
 gramját készítette

eddig lezajlott mel-
 és a legnagyobb
 zokat az erőszakos
 hatásági közegek
 nak megnyilatkozá-
 tapasztalt módon
 őrszurony, fegyver-
 a dolgozott, nem is
 es községekét jár-
 szavazókat nem en-
 sőt olyan eset is
 s átúsza árán ju-
 azók úgy ahogy a

ogy olyan törvény-
 yarok igen jelenté-
 ahol eddig a me-
 megfelelő képvisé-
 egyetlenegy sem

Baron L. Pop 18-60.

meg tifuszban, akinél tifuszbacillust találnak, sőt ezeknek nem is 10 százaléka kapja meg a betegséget. És hiába tapsolnának a köztársaságiak a másik táboron elkövetett „csinyen“, maguk sem menekülnek meg, mert a járványt elterjesztők közöttük a foglyok még akkor is, ha azok gyógyultak, vagy akár egészségesen is kerülnek hozzájuk. Mert a legzseniálisabb bakteriológusok egyike, Robert Koch és az ő irányítása mellett munkatársai kimutatták, hogy a gyógyult beteg testéből csak hosszú ideig tisztulnak el, egészséges ember pedig átadhatja a bacillust anélkül, hogy maga megbetegedne. A halálozási arányszám a régi legmagasabb statisztika szerint 18 százalék. Ma már ez is nagymértékben javult és így egyáltalában nem alkalmas a tifusz egy egész hadsereg elpusztítására. Aránylag jól lehet a járvány ellen védekezni, tehát a tifusz egy hadsereg erkölcsi tönkretesésére sem alkalmas. Azt sem szabad elfelejteni, hogy a felkelők Hinterlandja nemcsak Franco pártíveiből, hanem a köztársasági érzelműek hozzátartozóiból is áll és egy esetleges járvány azokat is sújtaná.

Ennyit kellett volna az orvos-védőnek a tifuszról mondania. Az álmokor terjesztésének vádját még fölényesebben utasíthatta volna vissza. Ezt a lázzal, később pedig súlyos idegzavarokkal járó betegséget egy parazita okozza, melyet egy légyfajta, a Glossina néhány faja okozza. Ezt a rovarát a benszülött négek „cseleségny“nek nevezik.

A beteg egy-két év alatt teljesen tönkremegy — ha nem kezelik. Ma már nagyon jó orvosságok vannak e baj kezelésére és kitűnő megelőző módja a betegség terjedésének — a szunyogháló, amely megakadályozza, hogy a légy beoltsa a szúrásával a kriptazonót. És ahol megakadályozzák ezt, senki sem lesz álmokoros, még akkor sem, ha levesestányérből is kanalazza a kórokozó parazitát.

Mindaz Afrikára vonatkozik. Spanyolországban már csak azért sem lehet álmokorjárványt csinálni, mert az életképes parazita tenyésztése nagyon nehéz, terjesztője, a cseleségny pedig Spanyolországban nem él. De ha lenne is, úgy az, a legyek általánosan ismert szemtelensége folytán, átrepülne a köztársaságiakhoz is.

A felkelők Népszövetség elé akarják terjeszteni az ügyet; ez azt jelenti, hogy véleményük szerint, nagyon komoly volt a terv. Nem lehetetlen; a bacillusháború régóta kedvelt ideája a különböző szakembereknek. De mindeddig még nem találták meg azt a biztos módszert, amely lyel csak az ellenséget sújthat. Mert a bacillus pusztítása veszedelmesebb, mint a mérges gázé, vagy a robbanóanyagé.

(dr. f. j.)

Felvétel az Eszter-Rendbe

Az Eszter-Rend Zsidó Apóla és Gondozó Nővérek Intézete szeptember havában új tanfolyamot indít meg.

Ezúttal 10 növendék kerül felvételre, ezek a kétéves tanfolyam alatt csakis a betegápolónői szakmában nyernék kiképzést.

Körülírt számban ingyenes helyek is biztosítva vannak.

Felvilágosítást nyújt és jelentkezéseket augusztus 20-ig elfogad Eszter-Rend Spítalul Ezerésc, Cluj.

Pályázat

Pályázatot hirdetünk a Zsidó Nemzeti Szövetség cluj-i és Cluj-körzeti irodájának vezető titkári állására. Román-német-magyar nyelvtudás, megfelelő szervező képesség és szóbeli készség megkövetelt. Az állás fontosságához mérten biztos egzisztenciát nyújtó megfelelő dotációt biztosítunk. Jelentkezhetnek 25 évet betöltött román állampolgárok. A pályázatokat augusztus 15-ig a Zs. N. Sz. cluj-i irodájánál, Str. Memorandului 13. kell benyújtani.

A Zs. N. Sz. cluj-i központjának vezetője.

Izr. Leányinternátus
ARAD
felvétel befutók növendékeit a jövő tanévre. Orth. kóser uri ellátás, diplomás tanárak, korrepetálása mellett a dijak méltóságos. Prospektust díjtalán küld: Prof. Steiner, P. Avram I. 9.

Szorjon FLIT-et a garantált hatású rovarirtót!

Aszanyogok csufot üznek a hatástalan rovarokból!

FLIT a rovarirtók élén áll 90 esztendő óta... Ez a legjobb bio-nyit. JFW ösaszótelésit sohaem tudták utáni... Azaz a lét tulajdonságai btr, amely a tökéletes rovarirtó jellemző: örökös és emberre és állatokra és életről károsítást. Hogy biztos legyen a hatás, hogy valóban az egyedül valódi FLIT-et szelődik ki, kérje a sörge dobot a l... e szelőlal és kotonóval.

Szorjon a részlete és az árakért kérdj FLIT-POL-t a rovaro pusztá értékre elve tudni.

FLIT biztosan ÖL!

Zsidók a holland-indiai szigetországban...

(II.)

Tegnap számunkban közöltük egy Holland-Indiában élő erdélyi fogász levelét. Alábbiakban az ottani zsidó élet szervezését ismertetjük.

A hollandindiai gyarmatok fehérbőrű lakosságát emigráns lakosságnak szokták nevezni, holott ezeknek az európaiaknak jórésze nem politikai kényszerből, hanem egzisztenciális okokból vándorolt ki. Ennek az emigrációnak szervezését teszi ki az európai zsidóság, melynek egy-egy töredéke idáig eljutott. Mi nem ismerjük itt az emigrációnak azt a rohamát, mely a gazdasági és erkölcsi nyomor jegyében történik. A mi zsidóink, mint reális kereskedők, vagy állami hivatalnokok jöttek ide, vagy valamely kultúrtaársaság szolgálatában állanak. Néhányan közülük a gyarmati hadsereg tagjai és egy-két szabadfoglalkozású is akad.

A „mezopotámiai“ zsidók eredetileg nem Kelet-Európa szállítására ide a legnagyobb számú bevándorlót, hanem Hollandia és Mezőpátia. Itt azonban Mezőpátia nem szigorúan a Tigris és Eufrates között értik, hanem mezopotámiai származásúaknak jelölik meg mindazokat a zsidókat, akik Palesztinától Keletre fekvő országokból, tehát Irákból, Perzsiából, Jemenből, Angol-Indiából, vagy Ausztráliából jöttek. Ezek az igazi hamisítatlan szefárd zsidók, akiknek liturgiájuk, ha lényegileg nem is, de formailag sokban eltér az askenázi ritustól. Peszachkor rizst esznek a macs mellett és nyelvük arab dialektus. A szurabájai hitközségben például a „misebárah“ áldásai közé arab szavakat kevernek. A héber imák nyelvi kiejtésében túlnyomóan a mély magánhangzó dominál és ez monotonná teszi a templomi szolgálatot, mely alaposan próbára teszi az askenázi hangokhoz szokott európai zsidó fület.

A zsidók Indiában mindig csak átutazók maradtak. Ez természetesen az európai zsidókra értendő, akik gyermekeiket mindig visszaküldik Európába, ha telik miből és mihelyt elegendő pénzt gyűjtöttek maguknak, ők maguk is visszavándorolnak. Máris találnak azonban kivételeket, olyan zsidókat, akik itt született zsidó lányokkal házasodtak össze, vagy pedig másokból csatlakoztak az ittmaradokhoz. Közös életet élnek a bagdadi szefárdok, akik a jóvendőbeli zsidó életet készítik elő ezeken a zsidó központoktól oly távol eső szigeteken.

A kétféle zsidó közt

Az európai zsidók a szigetországok társadalmának elitjéhez tartoznak. Az „európai“ szónak nagy varázsa van a benszülöttek között és ezek az európaiak hamar beilleszkednek a magasrangú tisztviselők, katonatisztek, szabadfoglalkozásuk társadalmába, mely örömmel fogadja magába a jóvendőket. Nem így azonban a „bagdadi“ zsidók, akik megkapják ezt a nevet, még akkor is, ha Egyiptomból vagy Marokkóból vándoroltak ide, arab-héber dialektusukkal és középtengeri arcszínükkel, mert ezek kikapcsolódnak az európai zsidók kasztjából és erőteljes népi és vallásos életet rendeznek be ma-

guknak.

1933-ban Bandöngban vendége voltam jomkippurvégi estén egy ilyen bagdadi hitsorsosnak. Mr. A. előkelő mezopotámiai zsidó, aki gazdagsága révén mintegy a kapcsolatot jelenti az európai zsidó és a szegénysorsu keletiek között, látott vendégül. Az imaházából saját kocsiján vitt haza és a duszgadz ember házában tisztelőreméltó környezetre találtam. A megható áldás-osztás után nagy meglepetésemre a nagyszámu család hustalan, vegetárius vacsorát evett végig a böjt után. A háziur foglalkozására nézve optikus. Másnap jelen voltam az üzletében, amikor a postaküldönc két nagy csomagot hozott be Bataviából. „Kaser“ hangzott végig az üzlethelyiségen. Csodálkozásomra megmagyarázták, hogy a bataviái arab zsidó sak teről későn érkeztek a baromfiak. Bandöngben nincs nyilvános metsző. Ezéft ettünk vegetárius vacsorát, jóllehet akad a városban néhány talmod tudományokban jártas fiatalember, akik a saját használatukra vágnak. Nincs azonban rabbiktól képesítésük. Ezért néha napokon keresztül a bagdadi zsidók hustalanul étkeznek.

A kis zsidó kultúrtaisziget

A rögtönzött imaház egy övezegyszony házában létesült. Az asszony, férje kívánságához mérten szigorúan vallásos nevelést ad gyermekeinek és a fiától megkivánta, hogy a rituális metszést megtanulja. Ennek a zsidó asszonynak a háza a kulturális találkozó helye a városba vetődő zsidóknak, európaiaknak és keletieknek egyaránt. A bagdadi zsidók egyszerűbb életmódot folytatnak és mint ahogy országukban az arab alacsony kultúrtaívóhoz szoktak hozzá, könnyebben is alkalmazkodnak a benszülöttek visszamaradott élethez. Mint kiskereskedők sem nagyon érzik szükségét a magas társadalmi osztályokhoz való simulásnak. Amióta azonban az utolsó egy-két évben az európai kivándorlók száma jelentékenyen nőtt, az előkelők nem akarnak már együtt imádkozni a keletiekkel és kis imaházat létesítettek maguknak, ahol hamisítatlan askenázi módon imádkoznak elő.

De ez nem jelenti egyben azt, hogy az európaiak tekintélyesebbek. Singaporéban és Sanghajban, ahová szintén eljutottak a zsidók, a keletiek jutottak vezető szerephez és itt a hollandindiai zsidó közösségben is több életrealitás és küzdenitűdás van a keleti zsidókban, mint a nyugatiakban. Kár, hogy a mindennapi életben a keleti és nyugati zsidók nem nagyon érintkeznek. Egymás között a bagdadiak főképpen arabul beszélgetnek, az európaiak pedig jiddisül, vagy németül.

A közeledés a keletiek részéről indul, akik európai iskolába járatják gyermekeiket, hogy így teremtsék meg a kapcsolatot az európai kultúrával és az európai zsidókkal.

Sok év múlt el, míg arra is akadt kezdeményezés, hogy a hatalmas területen elsőtartan lakó indiai zsidóságot az egyesületi életben belüli megszervezze. Mr. Izidore Hen volt az, akit bátran lehetne az

indiai zsidóság patriarchájának nevezni. Hen a hollandindiai belügyi kormányzat magasrangú tisztviselője. Nemzetközi hírnevű jogász. Aktív tagja és megteremtője annak a kezdetben anarchikus jellegű zsidó együttlésnek, amely ma már bizonyos mértékű szervezetségnek is örvend és jóvendő fejlődési lehetőségét képezi egy jával s terjedelmesebb értelemben indiai zsidó kulturáletnek.

Mindenütt jelen van, a hatalmas távolságok ellenére, személyesen vesz részt mindenütt, ahol zsidó érdekek megvédéséről esik szó. Természetesen a szervezkedés alapja a hitközségi élet megteremtése volt. Igen sajnálatos, hogy a nyugati és keleti zsidók közötti idegenkedés miatt még olyan kevés zsidó által lakott városokban is, mint a szigetország kisvároskái, kétféle hitközség szokott alakulni egy nyugati és egy keleti. Szurabáján is hasonló volt a helyzet. Kis zsinagóga és zsidó temető létesült. Keletiek alapították és a zsinagóga is az övék. A nyugatiak kívül maradtak a templomon és így még önálló kántorra sem teltt. Istentisztelet csak a nagyobb ünnepeken tartanak. Nincsenek hitoktatók. Az indiai zsidók egyesületei a Vereeninging Voor Joodse Belangenben tömörültek és ez már elhatározta, hogy egyetlen fő-rabbit fog szerződteni, aki a hit- és kulturálet irányítója legyen a keletindiai zsidók számára.

Sajnos, a szervezet keretében sincs meg a kellő együttműködés Kelet és Nyugat között. A filantropikus szervezetek igyekeznek mindent elkövetni a nehézségek áthidalására, mert ezeknek a tevékenységük magába öleli az összes zsidó törzsek szegényeit. Ezek az intézmények, akárcsak Európában, támogatják a szegényeket, utiköltséget szereznek a pénzteleneknek, beteget kezelteknek. Néha aztán chanukka és purim ünnepek élénkítik ezt a kezdetleges zsidó életet és ezekben a rendezvényekben jelentős része van a Netherlands indische Cionistenbund-nak.

A cionisták munkája

Mint ahogyan a világon ugyszólván mindennütt, itt is a cionisták teremtették meg az első tudatos zsidó életet. 1918-ban én magam is résztvettem az első nagy Keren Kajemet akcióban, mely másfél év alatt közel huszezer font összegyűjtésével járt. Ekkor létesült a cionista szervezet, mely azóta is sokféle irányba kisugárzó kulturális központja az indiai zsidóságnak. Különösen az utóbbi években a németországi események következtében leadult fel a cionista élet. Már 1926-ban Erec Izrael néven megindult egy hetilap, mely azóta is az összekötő kapocs az indiai zsidóság különböző csoportjai között. A lapot a cionista szervezet díjtalán küldi az összes ismert zsidó címekre és tartalmas cikkeivel, különösen az ifjuság nevelésére és szervezésére vonatkozó utasításaival valóban pótolhatatlan munkát végez a népi élet fejlesztésében.

Igy meglehetősen kezdetlegesen bár, de mégis a zsidó népi keretben lehetünk és lapunk révén és a modern idők nagy áldása, a rádió útján állunk kapcsolatban a világ többi zsidó telepítésével. Igen messze jutottunk a zsidóság tömegeitől, igen nehezen érezzük néha a gálatot. Most különösen, hogy a Németországból importált eszméknek akad egy-egy hive a Hollandiából idevetődött tisztviselők és kereskedők között is. De reméljük, hogy nem fog sokáig tartani.

Lele

Párizs, augusztus 4-én... rendkívül érdekes hatalmas kémis nappal ezelőtt amely Franco tábornak állott. Először már hetek óta a lett folytatják a egész Dél-Francia kedési és csempéfigyelmét egy, a mely feljelentése kelők ágenseinek ségére. A hat nem teljes befeje ményre vezetett.

Aprilis hó elején leleplezéseit alap működő titkos francia hatóság a felkelők kémjettett be tevéken ki is terjesztette Fregatte villába Vagues uccájában egy Iturral ki, aki a villában kívül két másik szerelését kérte a nappal később m de-Luz-i feloszlá

Franc

A vizsgálat m kedési hálózat, irányítottak, nem mentén működött kikötőig terjedt tengeri francia alatt Gerberetől tárog. Pontosán sz szolgálatában, ak városokban és a helységeiben polit nait kénkedést fol ta tettek jelenté biarritzi villának országba induló pillőgépekről és á aki a bayonnei re be a biarritzi vill gépről és annak gesztették hivata összpontosított in tották a burgosi utján, vagy ped Minden este eg Biarritzban működte a felkelőkke teadóállomás 7,0 dött és hívó jele

Olasz megl

Ugyancsak m biarritzi villában bitották az olasz a franciaellenes s Egy másik inform a biarritzi villán kikötők tengeri f Ez a szolgálat „Se oricine informáci működött és hívó több táviratát f francia hatóságok

A Grand Fregate egy katonai inform által összegyűjtöt ban továbbították noznak, Bidassoa retes, hogy Tronc német tiszték és a francia-spanyol építési munkálata szolgálatának Ma

TERMÉSZETES ágót biztosít Ó ség, a

Leleplezték Biarritzban a spanyol felkelők hatalmas kémszervezetét

Titkos rádióleadó-állomáson keresztül, yacht fedélzetéről továbbították a híreket a kémek. Száz ágens a kémszervezet szolgálatában

Párizs, augusztus 4. A Ce Soire című lap rendkívül érdekes részleteket közöl arról a hatalmas kémszervezetről, amelyet néhány nappal ezelőtt Biarritzban fedeztek fel és amely Franco tábornok felkelőinek szolgálatában állott. Eszerint a francia hatóságok már hetek óta a legnagyobb díszkréció mellett folytatják a vizsgálatot Biarritzban és egész Dél-Franciaországban egy súlyos kémkedési és csempészeti ügyben. A hatóságok figyelmét egy, a kémszervezetről kizárt személy feljelentése irányította a spanyol felkelők ágenseinek délfranciaországi tevékenységére. A hat héti tartó vizsgálat csaknem teljes befejezést nyert és meglepő eredményre vezetett.

Április hó elején a francia és angol sajtó leleplezése alapján a St.-de-Luz-i villában működő titkos szervezetet feloszlatták a francia hatóságok. Kiderült azonban, hogy a felkelők kémszervezete nem szűnt meg, hanem tevékenységüket, de annak kereteit ki is terjesztették. Székhelyüket a Grand Fregatte villába helyezték át, amely Biarritz Vagues uccájában van. A villát április közepén egy Iturral de Mariano spanyol bérelte ki, aki a villában működő telefonkészülékek mellett két másik telefonkészülék azonnali felszerelését kérte a postahatóságoktól. Néhány nappal később megérkezett a villába a St.-de-Luz-i feloszlátott szervezet egész irattára.

Francia kémek Dél-Franciaországban

A vizsgálat megállapította, hogy a kémkedési hálózat, amelyet a biarritzi villából irányítottak, nemcsak a francia-spanyol határmentén működött, hanem egészen a francia kikötőig terjedt el. Különösen a földközi-tengeri francia kikötők álltak megfigyeltetés alatt Gerberetől egészen a francia-olasz határig. Pontosan száz ágens állott a szervezet szolgálatában, akik a kikötőkben, a nagyvárosokban és a francia-spanyol határmenti helységeken politikai, kereskedelmi és katonai kémkedést folytattak. Az ágensnek a naponta tett jelentést siffrizott levelekben a biarritzi villának a köztársasági Spanyolországba induló személyekről, hajókról, repülőgépekről és áruokról. Egy irodakasszonyt, aki a bayonnei repülőtérrel naponta szolgált be a biarritzi villának minden induló repülőgépről és annak utasairól, azonnal felüggeztették hivatalából. A biarritzi villában összpontosított információkat azután továbbították a burgosi kormánynak, külön kurirrok útján, vagy pedig siffrizotot táviratokban. Minden este egy negyed kilenc órakor egy Biarritzban működő titkos leadóállomás közölte a felkelőkkel a legsürgősebb híreket. A leadóállomás 7,0 45-ös frekvenciával működött és hívó jele SIFNE volt.

Olaszország és Németország is megkapta a kémanyagot

Ugyancsak megállapítást nyert, hogy a biarritzi villában összegyűjtött híreket továbbították az olasz és német kormányoknak is, a franciaellenes sajtókampány támogatására. Egy másik információs szolgálat is működött a biarritzi villában, ez különösen a francia kikötők tengeri forgalmát tartotta szemmel. Ez a szolgálat „Secretaria general del estadorficine informacion-mondonaval” név alatt működött és hívójele SIN volt. E szolgálat több táviratát fogták le és betűzték ki a francia hatóságok.

A Grand Fregatte villában működött végül egy katonai információs szolgálat is. Az ezáltal összegyűjtött híreket hivatalos borítékban továbbították Tronco spanyol parancsnoknak, Bidassoa katonai főnökének. Ismeretes, hogy Tronco parancsnok vezetői most német tiszték és mérnökök közreműködésével a francia-spanyol határmenti erődítmények építési munkálatait. A katonai információs szolgálatának Marseilleben volt a titkos köz-

pontja; innen rendszeresen közölték a híreket a Baleari szigeteken állomásozó olasz hatóságoknak. Az összeköttetés egy yacht fedélzetén működő titkos leadóállomás segítségével tartották fenn. Este a yacht kihajózott a tengerre, elintézte a dolgát és visszavert. Így jelezték az olaszoknak az összes spanyol és idegen hajóindulásokat. Ugy látszik, hogy a rendőrség birtokában van egy, a biarritzi villában működő kémszervezet összes vezetőinek neve. A központi vezetést Hozé Bertrand Musitu és Felipe Bertrand Guell látták el. Ismeretes, hogy Bertrand Musitu az a francia bankár, aki a vilá-

háboru alatt Argentínában a német pénzügyi érdekeket képviselte. Ugyancsak a kémszolgálat egyes osztályait vezették Domingo Gabarro, Hozé Gabarro és Albert Gabarro. A pénzügyeket Mariano Iturralde intézte. Carlos Rafael Mares vezette a sajtószolgálatot, Pablo Lupez Uriarte a levelezést. A kémszolgálat szakértője Manolo Doncel volt. A száz, a biarritzi villa szolgálatában álló ágens, akik a szervezetben számmal voltak megjelölve, valamennyien ismeretesek a francia rendőrség előtt, amely számos letartóztatást eszközölt. A leleplezés hivatalos francia körökben nagy feltűnést keltett.

Select Mozgó Modern házasság

egy mai házasság története, főszerepekben:

Miriam Hopkins és Joel Mc. Crea

Uránia Mozgó Utolsó mohikán

FENIMORE COOPER világhírű regényének filmváltozata, főszerepekben:

Randolph Scott, Henry Wilcoxon

Viz alatt állanak Galac legnagyobb ipari üzemei

Óriási árvízrel zúdított a városra a felhőszakadás

BRILA, aug. 4. Braila és Galac között tegnap hatalmas, több, mint egy órát tartó felhőszakadás volt. Braila összes uccáit, különösképpen pedig a külvárosi uccákat elöntötte a víz, amely behatolt a lakásokban és üzletekbe. A Hepites-uccán több ház beomlással fenyeget. A lakóknak elrendelték a házak kiürítését, hogy a fenyegető szerencsétlenségnek eljéjét vegyék. A Transilvania uccán egy méter magasságig emelkedett a víz és teljesen elöntötte a Sezanov olajgyárat, valamint a David Goldberg fémpárai üzemét, amelynek leállították a teljes munkát. A tűzoltók dolgoznak a víznek a két gyárból és lakásokból való eltávolításán. Az anyagi kár, rendkívül nagy.

Rejtély nyolcvannégymillió cigaretta körül

Egy nagystűd osztrák szélhámos bűnlajstroma

Bécs, augusztus 4. A bécsi rendőrség néhány nappal ezelőtt letartóztatott egy Wannemacher Engelbert nevű volt banktisztviselőt és a barátját, Ahrenberger Mariannát. A letartóztatás oka eredetileg egy egészen jelentéktelen családi ügy volt. A rendőrségnek tulajdonképpen az adott gyanúra okot, hogy a volt banktisztviselő és barátja, akik semmiféle látható jövedelemmel nem rendelkeztek, feltűnően nagylábon éltek.

A nyomozás során előbb néhány kis jelentőségű csalásra jöttek rá, később azután fokozatosan egy igen nagyméretű bűnhálózat szálai kezdtek kibontakozni. Először

a letartóztatott Wannemacher holmijai között nyolcvannégymillió cigarettáról szóló elismervényt találtak.

A cigarettákat valószínűleg Fiumében csempészték partra és ott adták el ismét.

A huszonnyolcmillió szélhámoság

Alig fogtak azonban hozzá ennek a cigarettacsempészési ügynek kinyomozásához, máris egy újabb, egyenesen megdöbbentően nagyméretű szélhámoság terve derült ki. A bűnszövetkezet, amelynek vezetője Wannemacher volt, huszonnyolcmillió schilling összegű hitelt akart felvenni azzal az ürügyvel, hogy ebből az összegből egy karintiai vasutvonalnak az elektrifikálását fogják finanszírozni. Természetesen azonban, ha fölvehették volna a hitelösszeget, annak egyedüli célja az lett volna, hogy a bűnszövetkezet tagjai külföldre menekülve, ott fényes egzisztenciát biztosítsanak maguknak.

Megjelent!

Még mindig...

Barzilay István

novellás kötet

10 novella

az erdélyi zsidóság életéről, ifjúságának problémáiról, chaluco-mozgalmának mozzanatairól. Az első erdélyi könyv, mely irodalmi formában tárja fel az erdélyi zsidó nép életét. Megrendelhető 100 lej előzetes beklírdése ellenében (vidékre még 10 lej portóköltség) az Uj Kelet kiadóhivatalában.

megerősíti a bőrt és ezzel megakadályozza a lesülési veszélyét.

Wannemacherék csalásának a technika igen bonyolult volt. Hitelre vásároltak házakat, villákat, ékszereket és egyéb értékeket és ezeket a hitellel vásárolt dolgokat rögtön továbbadták vagy elzlogosították. Ahhoz azonban, hogy a bűncelekményeknek ez a sorozata egészen rövid idő alatt ne tudódjék ki, szükséges volt az, hogy

azoknak az eladóknak, akik hitellel átengedték a házakat vagy az ékszereket, időnként bizonyos részletfizetéseket folyósítsanak. Ezeket a részletfizetéseket Wannemacher és társai az újabb és újabb manipulációk hozadékából fedezték.

Igy természetesen egy igen bonyolult bűnlajstrom alakult ki.

A 23 milliós szélhámoság terve meghiúsult. Wannemacherék bűnlajstroma azonban még így is a kriminalisztika legelképezetőbb fejezeteire emlékeztet.

A briliáns nyakék

Szinte megdöbbentő azoknak az embereknek a naivitása, akik felültek Wannemacheréknek. A nagystűd szélhámosnak eleinte még csak irodája sem volt, hanem egy egyszerű kis hónaposszobában fogadta üzletfeleit. Ugy látszik azonban, hogy ezt a szegényes környezetet megfelelő szuggesztivitással tudta ellensúlyozni, mert má a manipulációk kezdetén sikerült 10-20.000 schillinges tranzakciókat létrehozni. Később azután természetesen a sikeres „üzletek” következtében megnőtt a társaság tőkéje is. Azonban még ekkor is, az előkelő környezet ellenére, amely az ügyfeleket fogadta, szinte anyagi együgyűség kellett ahhoz, hogy valaki komoly üzleti lehetőségeket fedezzen fel Wannemacher ajánlataiban. Jellemző Wannemacher hihetetlen trükkjei a következő eset:

Egy napon Wannemacher megbízottja felkereste Bécs egyik legelőkelőbb ékszerészét és ott briliáns collier-k után érdeklődött. Az ékszerész mutatott is több darabot, ezek közül azonban egy sem nyerte meg a vásárló úr tetszését, aki állítása szerint egy magát megnevezni nem óhajtó előkelő diplomata számára kívánta az ékszert megvenni.

Végre Wannemacher megbízottja szemmel látnatlag ellenkezve és csak az ékszerész rábeszélésének engedve, kiválasztotta az egyik legszebb darabot, amelyre le is fizetett jelentős összegű előleget, ugy azonban, hogy a vételárból 13.000 schillinggel adós maradt. Wannemacher, rögtön azután, hogy az ékszer a birtokába került, érintkezésbe lépett egy tőkepénzzel, akit meggyőzött arról, hogy a mai viszonyok között egyedül ékszerben lehet pénz idóállóan elhelyezni. A naiv tőkepénzest annyira sikerült Wannemachernek meggyőznie, hogy az ékszert, amelynek értéke körülbelül 18.000 schilling, lényegesen nagyobb összegért vásárolta meg az ügyes szélhámostól.

Wannemacher és társai a nyomozás eddigi adatai szerint szélhámoságaik során körülbelül 120-130.000 schilling kárt okoztak.

— Hogyan tartóztatták le a bucuřesti kommunista sejt vezetőjét. A Bucuřestiben leleplezett kommunista sejt vezetőjének elfogatásáról a következőket jelentik: Egyik legügyesebb rendőrököz, Ananiu biztos, munkanélkülinek adva ki magát, szolgának szegődött a régóta gyanúsított Horváth mérészorhoz. Horváth gazdag ember, két háza van, bizonyítékokat eddig nem sikerült találni ellene. Ananiu azonban két hét alatt eredményesen működött. Tegnapi Horváthot a vágóhídon találták meg és azzal az ürüggyel hívták haza, hogy ég a háza. Otthon azonban Pa.isianu rendőrkezes várta Horváthot nagy halom terheléssel a kezében. Horváth azonnal beismerő vallomást tett. „Nem hittem, hogy ilyen ügyesek — mondotta — már hét év óta működök. Rokonszenvezek a vörösökkel”. Mintegy 120 társának a nevét Horváth nem hajlandó elárulni.

100%-OS TERMÉSZETES ÁTÉRZEST, 5 évi tartósságot biztosít önnek az új Brilliant-minőség, a VILAGMÁRKA

szépen és kellemesen bár, de mégis lehetünk az idő nagy áldásában kapcsolatban a természetével. Igen mesés a gummi tömegeitől, igen kellemes a gummi ízét. Most külföldről importált gummi hiva a Hollandiáról és kereskedők, hogy nem fog sor

Az erdélyi szászok nyiltlevele a fantasztikus brassói választási eredményekről

Sibiu, aug. 4. A Nagyszébenben megjelenő Südost és Siebenbürgische Deutsches Tageblatt című lapokban tegnap Dinu Brațianuhoz címezve nyilt levél látott napvilágot. A levélben az erdélyi szász szervezet szemrehányást tesz a liberális párt elnökének a brassói községi választásokkal kapcsolatban. A levélben kifejtik, hogy az 1930-iki népszámlálás alapján Brassóban 6800 román nemzetiségű szavazó van, ezzel szemben a július 25-én lezajlott községi választásokon a román szavazók száma 140 százalékos emelkedést mutat, ami példa nélkül áll a statisztika történetében.

Ugyanakkor pedig a kisebbségi szervezők érthetetlenül elikkadtak, gy például a Brassóban élő 1600 magyar szavazó közül mindössze 1479-et engedtek az urnák elé. A nyilt levél megindokolja a fantasztikus választási eredményeket. Kijelenti, hogy ez csakis úgy jöhetett létre, hogy Brassóban egyáltalán nem létező fiktív szavazók szavazatait adták le az urnákba. A nyilt levelet dr. Helmut Wolf az erdélyi szász szervezet elnöke és dr. W. Klein a szervezet jogtanácsosa irták alá.

Még mindig...

— Barzilay István novelláskötete —

Hasznos dolog volna, ha a kritikusok egyszerű megegyeznének abban, hogy térképrajzolók módjára léptek készítsenek a kritikájuk mellé. Léptéket, amelyből kiderül, hogyan kell érteni a jelzőket: egy a tizezerhez, vagy egy a százezerhez. Ilyen tájékoztató nélkül könnyen zavarba jön az olvasó. Megeshet, hogy ugyanazon napon, egyazon újságnak két különböző oldalán egyszerre jelenik meg irodalmi méltatás Dosztojevskijről és mondjuk Bus Fekete Lászlóról. Dosztojevskijről olvasható volna, hogy darabos a stílusa, néhol küzködik a kifejezésekkel és a mesészövege itt-ott zökken, Bus Fekete Lászlóról pedig írva volna, hogy könnyen és simán perog a stílusa, a mesészövege pedig hibátlanul kerek és fordulat.

Valaki még azt találná hinni, hogy Bus Fekete László nagyobb író, mint Dosztojevskij.

Ezért volna célszerű a jelzők mellé mindig odatenni a léptéket és ezért tartja szükségesnek e sorok írója leszögezni, hogy amikor Barzilay István novelláskötetéről ír, — az un az érzelmi kapcsolaton, amely két csaknem tíz év óta szomszédos íróasztal között kifejlődik — a legkomolyabb erdélyi mértékkel mér.

A műfajoknak is megvan a korszerűségük, akárcsak a házipépítés vonalainak. Ahogy a vasbeton automatikusan képezi ki a hosszú, vízszintes áramvonalakat, úgy nyúl a legtöbb író a világ e napjaiban adott zavaros szociális, politikai és érzelmi struktúrájától kényszerítve a regényes korrajzok, életrajzok és szociográfiai felvételek után. A novella azért örök műfaj marad, különösen, ha gyökereit a valóságos életből erednek.

Ilyen valóságos van annak a tizenegy novellának, amelyeket most Barzilay István egy kötetben gyűjtött össze. Ezek a novellák tulajdonképpen irodalmi eszközökkel megrajzolt szociográfiai miniatűrök, egy adott helyzet, egy élő gondolat lehelletfinom pasztelljei, egyszerű emberek vergődései és szenvedései, reménytelen küzdelmei helyzetükkel és sorsukkal. Csaknem valamennyi novella zsidó írás. Kár volna 1937-ben természetesen irodalompolitikai vitát folytatni arról, hogy mi a zsidó írás. Barzilay István olyan természetesen és ösztönösen zsidó író, ahogyan Tamási Áron székely. Amilyen magától értetődő Tamási Áronnál a csiki havas és az abaposztós, harisnyás Ábel, olyan mesterkéletlen Barzilay novelláiban a zsidó ucca, az Ickovics-család és a zsidó uccából születtek a vérszegény lányai, a maguk penészes, de jobbra és tisztábbra áhító életkéjükkel.

A magyar nyelvű zsidó írás, néhány kivételtől eltekintve, meglehetősen kompromittált. Komoly vérbeli író, mint Bródy Sándor is, csak ritkán nyúl zsidó emlékeihez, a zsidó sajátosság többnyire dilettánsok számára fenntartott terület maradt, akik halott, ócska rekvizitumokkal dolgoztak: péntek este, gyertyafény, szakállas öreg, akinek a szakállát kozákok kitépik, pogrom, megbecstelített lány, halála percében visszatérő kikerestelkedett zsidó és hasonló elemek százalékos variálásából állott össze az érzelmes magyar nyelvű zsidó ponyva, amelynek sokasága miatt még ma is olyan bizalmatlanul forgatja a legtöbb irodalmi ízlésű olvasó a magyar-zsidó könyvet.

Barzilay novelláskötetének művészi értéke, hogy a bennük levő zsidó élményanyag organikus és egy bensőszerű írói kényszerre. Ami legelső sorban meg fogja az olvasót, az a határtalan gyöngédség, szolidaritás és szeretet, amellyel esett zsidó alakjait rajzolja

és az a meleg és bensőszerű férfilíra, amelylyel azonosítja magát a zsidó ucca sorsával. Azok a hősök, akiknek karakterét a legmagasabb értékű riporter megelevenítései, mint valami vésővel plasztikusra domborítja, nem a cselekedeteknek, hanem az érzelmeiknek a hősei. Minden belülről történik ezekben a novellákban, a külső események csak arra valók, hogy világos betekintést engedjenek a gondolal, zsidókércsessel küzködő öregek és fiatalok lelki rezdüléseibe, apák és fiúk mai tragédiáinak keletkezésébe. Szinte ismeretlen világ ez, még a zsidó középosztály előtt is, ahová az író bevezet, ismeretlen mélységekbe világít bele, ahol a zsidó ucca fiatalágának zsákkucába torkolt életéből, mint ugyanazon éremnek a két oldala vajdik életre a gettók két tipikus kiséreje, a felszabadulás vágyából fakadó romantikus forradalmi láz és az életet és szemléletet gyökerében átforgató chalucit.

Anélkül, hogy program vagy propaganda irodalomná válnék, emberi és zsidó dokumentum a kötet, egyszerű eszközökkel mély analízise a mai erdélyi fiatal zsidó lélek fejlődésének.

A novelláskötet címét a kötet utolsó novellájától vette. Ez a novella, amely tulajdonképpen művészi riport, a kötet legsikerültebb írása. Szubjektív élmény, amelynek liraisága és erőteljes személyes hangja sehohsem rontja, az átélte képzőművész forrása pedig annyira kollektív zsidó élményé teszi az írást, mint ahogyan egy igazi lírai vers a személyes átélésen túl egyszerre játszik az örök és közös emberi érzések hurján.

Az aranytolvajok drámai erejű rajza a marosmenti aranybányák tövében viruló nyomorúságnak, a Kétezer simítás az újságszenzáció mellett meghuzódó tragédia finom csipkerajza. Három novella: Ickovicsék, Sosána elindul és Grünfeld Sjaime egyedül marad a külvárosi deklaszált zsidó családok reménytelen szegénységének keserű szagát árasztja, azt a gyötrelmes harcot, amit napnap után szülők és gyermekek vívnak egymást marcangolva és azt a heroizmust, ahogyan új életre és célra tapogatózik a második generáció.

Szerelem, szegénység, zsidó sors, kudarc és vékonyka győzelem van ebben a tizenegy novellában. Azért sovány a győzelem, mert ha a novellák némelyik hőseinek sikerül is a zsidó uccából szabadulnia, azért örök időkre a feje fölé borul a többi ottmaradtak árnyéka.

Hamar népszerű lesz Erdélyben ez a pompás novelláskötet, amely a maga nemében valóban egyedül áll a magyar nyelvű zsidó irodalomban.

Jámor Ferenc

Mindenkinek

legérágább kincse az

Egészség

Hogy biztosan megőrizhesse. Olvassa rendszeresen az Egészség című közegészségügyi folyóiratot. Megjelenik egyszer havonta, előfizetési díj egész évre 110 lej. Megrendelhető a kiadóhivatalnál Cluj, Calea Regele Ferdinand 56. Telefon 972. Kérjen mutatónyomatot.

Kedvezményes gyógykurák Budapesten

Lukács-fürdőben
Gellért-szállóban
Margit-szigetre!
Svábhegyi-
Szanaszatóriumba!

Hivatalos pengő-árfolyamon

Az IBUSZ által kibocsátott szelvényes jegyfüzetek alapján alábbi rendkívül mérsékelt áru gyógykurák vehetők igénybe:

2 hetes időtartamra Lei 7825.—

mely összegben következők foglaltatnak bent: Díjmentes vizum, 50 százalékos vasuti kedvezmény magyar határ—Budapest és vissza, vagy tovább bármely magyar határállomásra, komplett panzió (lakás és napi háromszori étkezés, előírás esetén diétás koszt is) választása szerint a Lukácsfürdőben vagy Palatinus margitszigeti szállóban, főorvosi vizsgálat, kététi orvosi felügyelet, gyógyfürdők két hétre, autókörjárat, összes borralalók és adók. Ugyanez kisére számára, orvosi felügyelet és gyógyfürdők nélkül csak Lei 6.350.—

Háromhetes időtartamra Lei 11.500.—

mely összegben a fent részletezett ellenszolgáltatások foglaltatnak bent 3 hétre. Ugyanez

kisére számára, orvosi felügyelet és gyógyfürdők nélkül 9.450 lej.

Az összes fenti kedvezmények a legelső, rendübb szobával és ellátással a Gellért szállóban, Svábhegyi szanaszatóriumban, Lukácsfürdőben vagy a margitszigeti Palatinusban.

Kététi időtartamra Lei 11.250.—

Ugyanez kisére számára gyógyfürdők és orvosi ellenőrzés nélkül Lei 7.550.—

Háromhetes időtartamra Lei 16.500.—

Ugyanez kisére számára gyógyfürdők és orvosi ellenőrzés nélkül Lei 10.950. Indulni lehet bármikor, csak az indulás időpontját legalább 7 nappal előbb kell jelenteni a az ellenértéket lefizetni. Az összeg lefizetése ellenében a kedvezményes jegyfüzetet azonnal kiszolgáltatja az Uj Kelet kiadóhivatala Cluj, Str. Baron L. Pop 10, vagy az Economia menetjegyjroda. Vidékre utánvétellel is azonnal küldjük, részletes felvilágosításokkal választéleg ellenében azonnal szolgálok.

KÖZGAZDASÁG

Drágul a tűzifa

A fegyasztóközönség meglehetősen aggodalommal figyeli a tűzifa drágulásáról szóló híreket. A belföldi kereslet állandóan élénkül. A kedvezményes szezonárifa július végével lejárt és azok a fakeskedők, akik ezentul akarják készleteiket beszerezni, vagy kiegészíteni, kénytelenek lesznek a magasabb normális fuvardíjteleket megfizetni. A kínálat a növekvő kereslettel szemben egészen minimális, mivel számottevő készletek sem igen vannak, másrészt a nagyobb termelők az árak további emelkedésre számítva tartózkodnak az eladástól. Minthogy a magyarországi

tűzifakivétel előreláthatólag az idei kampányban semmi akadályba ütközni nem fog, az exporttevékenység fokozottabb megkezdése is hozzá fog járulni az árak további szilárduláshoz.

A jelenlegi irányárak aradi paritásában a következők: prima bukhasáb egy éves 5000 lej, prima cserhasáb 5100 lej, tölgyhasáb 4600 lej, gyertyánhasáb egy éves 5300 lej, két éves 5500 lej, cserhasáb két éves 5500 lej, gyertyán-dorog 4900 lej, bukhasáb 4400 lej, tölgy és cserdorog 4700 lej, félkemény hasáb prima 4300 lej

Gazdasági hetiszemle

— Banati levél —

Gabonapiac. Az utóbbi időben erősen lecsökkent a buza iránti érdeklődés. Ez a momentum egyébként annak tudható be, hogy ezidő szerint a buzaexport körül nincsenek nagyszabású tranzakciók kilátásba. Ezzel szemben a tengeri iránt az utóbbi napokban erősen felfokozódott az érdeklődés. Ez természetesen szoros összefüggésben áll azokkal a hírekkel, melyek a rossz tengeri terméskől szármolnak be. Az árak egyébként a következők: 78-as buza 430, 79—80-as 435, tengeri 325, új zab 340, új takarmányárpa 330, tavaszi árpa 380, káposzta repce 720, bányási repce 720, tökmag 800.

Lisztpiac. A bányási lisztpiac elég élénk. Erdély, továbbá az ország más vidékeiről is elég intenzív érdeklődés nyilvánul meg a bányási liszttermékek iránt. Az árak a következők: 30/70-es kismalmi liszt 840, illetőleg ugyanez a beosztású liszt nagymalmi kivételben 860, míg a kópa 300 lei mázsánként.

Tovább emelkednek a faárak

A fapiacra immár hónapok óta tartós hossz uralkodik. Ezt a helyzetet erősen kihangsúlyozta aztán az a körülmény is, hogy az

utóbbi időben Románia Magyarországgal 2 ezer vagon tűzifa szállítására konvenciót kötött. Mindjárt a konvenció parafálása után a piacon 300 lejjel emelkedtek a tűzifaárak. Ez az emelkedés a korábbi árakulásokkal együtt kerek 800 lejes emelkedést jelent a vagononként.

A mai situációt figyelembe véve, az a vélemény alakult ki, hogy további áremelkedéssel kell és lehet számolni. A román fatermékek iránt ugyanis Magyarországon kívül Európa többi országából is élénk érdeklődés nyilvánul meg s ez igen alkalmas arra, hogy az árakat magas szinten stabilizálja.

Természetesen, mint ilyenkor már szokásos a mai magas árakhoz hozzájárul az is, hogy az országban nagy spekuláció ütötte fel a fejét. Aki csak teheti hatalmas árukészleteket halmoz fel, mert a mai helyzetet figyelembe véve, biznak abban, hogy a tűzifa a maiáll jóval magasabb árfolyamot fog még elérni. Egyébként az árak emelkedését a CAPS is erősen forszírozza és így közvetve az állam játsza meg ebben az esetben az árdrájtót. (f. m.)

Tőzsde

A külföldi devizák hivatalos árfolyamai a Banca Nationalánál: angol font 696.90, dollár 141.45, francia frank 5.31, svájci frank 31.81, holland forint 77.42, belga 23.47, cseh korona 4.90. Fenti kurzusok az eladási árakat jelentik a jegybank részéről.

A szabadforgalmi devizák árfolyamai az autorizált pénzüzeteknél: német márka 37.65—37.75, cseh korona 5.80—5.87, dragma 1.01—1.03, pengő 26.75—27, osztrák schilling 28.50—28.60.

A külföldi valuták a bukaresti magánforgalomban: francia frank 6.80—6.90, svájci frank 41—42, dollár 175—177, angol font 880—885, cseh korona 6.05—6.10, holland forint 92—93, német márka 42—43, zloti 32.50—34, osztrák schilling 34—35, pengő 38—40, Napoleon

arany 1125—1130, aranyfont 1415—1425.

Az értékpapírpiacon lanya, a fix kamatozó papiroknál árfolyamlemorzsolódásokkal Renta Impropr. 55-re emelkedett, Stabilizációs negyed ponttal 36 egynegyedre, Inzestrációs nagy címlettel fél ponttal 72 félre, kis címlettel egy ponttal 70 egynegyedre estek, Consolidációs fél ponttal 35-re szilárdult.

Mémők! Gyár! Orvos!

Minden német (25% reaktáció!), francia, angol, stb. évfolyrat és könyv LEPAGE-nál Cluj. Kérjen ingyen jegyzéket Lepage-tól, Cluj, jelezve mely munkma érdekli.

keze
olasz-
Francia lap
Orosz

Diplomáci kö
tárgyalják az
leteit. A világs
ide fordul. A pá
állapítják, hogy
és ennek kedvez
avatkozás kérde
tárgyalásokra is
ledése nem árt
nak, — jelenti
nyolország fasiz
fogják, mert ö
egényi szabadsá
— de

Anglia nem f
országban a
lini-féle ren

A Le Matin l
hogy módjába
angol kormány
zett az Anglia
és lényeges eng
lap szerint egy
Nagy-Britannia
birodalmat Olas
hogy lemond a

London, augu
Daily Telegraph
közvetlenül szó
hanem kizárólag
javításáról. Ezz
tudni véli, hogy
lános nyugalom
a következő jav

1. Helyre kell
mat, amit az
ni kell az egy
sét és 2. meg
nemzetek sé

Hasonló vélemé
állítja, hogy Cha

Davila

Az é
Bo

a 6 éve
Kez

Nagyb
cse

A román k
vehesse

Baia-Mare,
tényezőből tev
Egyrészt fonto
ros, ahol a m
egyértérsben,
hely, ahol nyá
kintély a kül-
végül pedig a
festőművészek
három tényző
zetiségek köz
városának ke
ményben enne
köszönheti fej

Az új idők
nek a békés v
város virágzó
Eyar és zsidó
jes harmóniáb
A harmóniá

Izgalmas tárgyalások kezdődtek Párizsban az olasz-angol közeledés hírére

Francia lapok szerint a közeledés nem érinti az angol-francia jóviszonyt. Oroszország benemavakozási magatartása körül bonyodalmakkal számolnak

Diplomáciai körökben rendkívüli izgalommal tárgyalják az angol-olasz megegyezés részleteit. A világsajtó érdeklődése is elsősorban ide fordul. A párizsi lapok egyhangúlag megállapítják, hogy az angol-olasz viszony javult és ennek kedvező kihatásai lesznek a benemavakozás kérdésében Londonban folytatott tárgyalásokra is. Olaszország és Anglia közeledése nem árthat az angol-francia viszonyoknak, — jelenti ki a Petit Parisien. Ha Spanyolország faszilárdodik, az angolok sajnálni fogják, mert ők mindenképp helyezik az egyéni szabadságot, — írja a La République, — de

Anglia nem fogja eltérni, hogy Spanyolországban a hitlerizmus, vagy a Mussolini-féle rendszer kerüljön uralomra.

A Le Matin londoni értesülései alapján közli, hogy módjában áll közölni, miszerint az angol kormány mindeddig nem kezdeményezett az Anglia és Olaszország közti kölcsönös és lényeges engedményekre vonatkozólag. A lap szerint egyelőre nincsen szó róla, hogy Nagy-Britannia elismerje az abessziniai olasz birodalmat Olaszország azon ígért ellenében, hogy lemond a Baleari-szigetokről.

Az angol kormány javaslatai

London, augusztus 4. A mindig jól informált Daily Telegraph szerint a levelekben nem volt közvetlenül szó az új Locarno létrehozásáról, hanem kizárólag az olasz-angol viszony megjavításáról. Ezzel szemben a Morning Post tudni véli, hogy a brit kormány feje az általános nyugalom helyreállítására Mussolininek a következő javaslatot tette:

1. Helyre kell állítani a kölcsönös bizalmat, amit azzal lehet elérni, hogy növelni kell az egyes államok biztonságérzetét és 2. meg kell szüntetni az egyes nemzetek sérelmeit előidéző okokat.

Hasonló véleménye van a Timesnek is, mely állítja, hogy Chamberlain e két pontja tökéle-

tesen fedi Mussolini elgondolásait. A Giornale d'Italia ismertette a levélváltás előzményeit, tudmillsik a Grandi-Chamberlain-Eden hármas megbeszéléseket, lehetségesnek tartja Eden és Ciano közeli találkozását, ha máshol nem is, de a Népszövetség őszi ülészakán, ahol Itália minden valószínűség szerint már képviselteti magát. A levélváltás mindenesetre forduló pont Anglia és Itália egymáshoz való viszonyában, — írja a Tribuna, — és nincs kizárva, hogy

Európa életében is mélyreható változást jelent.

mert az angol és olasz erőknél összefogása biztos ellenbástyája lehet minden rendbontó törekvésnek. A Lavoro Fascista azt mondja, hogy

Franciaország most végérvényesen választást elé kerül,

mert vagy részánja magát arra, hogy csatlakozik a Foreign Office elgondolásához és akkor nyitva áll az út Róma felé is, vagy kitarthat Moszkva mellett és akkor ugyanarra az elszigetelődési pontra jut, hová a Szovjet került. Ez mindenesetre elől a csütörtöki benemavakozási ülésen, amely a Quai d'Orsay-ra nézve könnyen tragikussá válhat.

A francia sajtó hangjából mindenesetre meglehetősen aggodalom olvasható ki és ennek tulajdonítható az, hogy a Havas értesítése szerint Delbos a tegnapi napot ugyiszovala szakadatlan tárgyalásokkal töltötte. Megbeszéléseket folytatott ugyanis a szovjet megbízottal, az angol nagykövettel, továbbá Cerutti olasz és Welczek német diplomáciai képviselővel is. Ezek a tárgyalások egy áthidaló megoldás létrehozása körül forogtak, de amint a Matin jelzi, nem vezettek eredményre, mert Cerutti és Welczek is mereven elzárkóztak minden a szovjet számára előnyt jelenthető engedmény elől, viszont Moszkva megbízottja újabb utasításoktól tette függővé további magatartását.

EGY ATOUT

SÉTÁIN

KIRÁNDULÁSON

mindenütt és mindenkor kíséri a Mon Atout kölni viz légies és diszkrét illata! Körüllengve e csodás kölni viz bódító illatától, elfogja bájos környezetét, még bájosabb, még szebb, még csábítóbb lesz!

Más híres Lady készítmények: CHAT NOIR, PERLE DE PARIS, JOCKEY CLUB, JAZZ.

Nem csak toalettasztalra és utinecessairejébe, de ruhájába is való egy kis üveg Mon Atout kölni viz. Nyáron nélkülözhetetlen!

Davila Mozdó MA! I. PREMIER Az éneklő árva Bobby Breen, a 6 éves csodahangu gyerek. Kezdete: 3, 6 és 9 óraker.	Davila Mozdó MA! II. PREMIER Kanibálok karmai között Főszerepben: DUNA STEFI. Kezdete: 1/2, 1/2, 1/2 óraker. Helyárak: 10, 15, 20 lej és bélyeg.
---	--

Nagybányán öt magyar kereskedő cserbenhagyta a kisebbségi kereskedőket

A román kereskedők egyesülete alapszabályt módosít, hogy felvehesse a „megbízható” öt magyart. A zsidó kereskedők felzudulása

Boia-Mare, aug. 4. Nagybányán három tényezőből tevődik össze a város élete. Egyrészt fontos ipari központ, bányaváros, ahol a munkások ezrei élnek békés egyetértésben, másrészt népszerű üdülő hely, ahol nyáron és télen egyaránt tekintély a kül- és belföldi idegenforgalom, végül pedig a romániai s a magyarországi festőművészek őszi találkozó helye. Mind a három tényezőből következik, hogy a nemzetiségek közötti békés együttműködés városának kellene lennie, hisz végeredményben ennek az együttműködésnek is köszönheti fejlődését.

Az új idők azonban megváltoztatták ennek a békés városnak a belső életét is. A város virágzó kereskedelmét román, magyar és zsidó kereskedők irányították, teljes harmóniában.

A harmóniát csak a legutóbbi hetekben

bontotta meg az új szellem, melynek megtestesítője dr. Pop Valér ipar és kereskedelemügyi miniszter, megalakította a román kereskedők, kisiparosok és munkások szervezetét. A városban már évek óta zavartalanul működik a kereskedő tanács, melynek minden kereskedő a tagja volt. A tanács érthetően aggodalmaskodva nézte az új alakulatot. Kezdetben azonban a tanács vezetői igyekeztek közös alapot hozni a két szervezet működését és Gergely Gyula a kereskedelmi tanács elnöke személyében szövitotta föl a kisebbségi kereskedőket, hogy lépjenek be az alakulatba, mert így elejét veszik a két egyesület ellenségeskedésének. A magyar és zsidó kereskedők tömegesen nyújtották be a felvételi kérvényüket, Gergely pedig még külön gyűjtést is indított a kisebbségek körében és tekintélyes összegeket erőszakolt ki a zsidókból azzal, hogy a zsidó-

avatás ünnepségnek ezzel is nagyobb fényt biztosítanak.

Annál inkább keltett nagy felháborodást, amikor a napokban Gergely Gyula a kereskedő tanács ülésén bejelentette, hogy

a román kereskedők egyesületébe nem vesznek fel zsidó tagokat, mert ezt tiltja az alapszabály.

A tagok között nagy felzudulást keltett a bejelentés, hiszen Gergelynek gyűjtésbeindítása előtt kellett volna tudnia erről a alapszabályról, annál inkább nagy volt a felzudulás, mert

Gergely Gyulát és rajta kívül még 4 magyar kereskedő, Lezniczky Árpádot, Mladejovszky Lajost, Haracek Józsefet és Altnéder Jenőt is felvette tagjai közé az egyesület, jöhetnek az alapszabály nem csak a zsidó, de a magyar kereskedők felvételét is tiltja.

Igy ez az 5 ember nem csak a zsidó, de a magyar kereskedőket is cserbenhagyta.

A Kereskedő Egyesület tagjai információk szerint közgyűlést akarnak összehívni, amelyben kérik fogják az egyesület szünetelését, mert most már annak egység úgy is már megbomlott, az új szervezet pedig nem közös érdekeket szolgál, hanem kifejezett célja, hogy a zsidó és magyar kereskedők ellen harcoljon.

A román egyesület elnöke, Moldován Miklós hangoztatta munkatársunk előtt, hogy az alapszabályok a zsidók és magyarok felvételét tiltják, de az öt magyar kereskedővel kivételt tettek és ezért az alapszabályok módosítására is szükség lesz. Csak bizonyítottan jóllás magyarokat vettek föl és megállapították, hogy az öt felvett magyar kereskedő nem is magyar származású...

A kereskedő társadalomban érthető felzudulást keltett az öt magyar kereskedőnek nehezen minősíthető és méltán renegegátságnak nevezhető magatartása.

Ujabb négyhónapi időtartamra felelküdütt a kolozsvári időközi bizottság

A lemondott Boeriu tanácsos helyébe Purje dr. volt gorygista párti orvost neveztek ki

Cluj, aug. 4. Augusztus elsején lejárt a kolozsvári időközi bizottság négy hónapos mandátuma és még ugyanaz nap megérkezett a városháza a mandátum újabb négy hónapra való meghosszabbításáról intézkedő bekigyminiszteri rendelkezés. Szerda délelőtt fél egy óraker az interimár bizottság letette az esküt Dunca Jenő dr. vármegyei prefektus kezébe. Ennek az eskütételnek az adott a rendestől eltérő szint, hogy ugyanakkor felelküdütt az interimár bizottság új tagja, dr. Purje orvost, Grigoriu professzor asszisztent-

se, aki néhány nappal ezelőtt lemondott Boeriu Octavian tanácsos helyét foglalja el. Hír szerint dr. Boeriu személyi okok miatt távozott az időközi bizottságból.

Dr. Purje nem csak, mint városi tanácsos, hanem mint a liberális párt tagja is újdonsült. Az új orvosi tanácsos nemrég még gorygista volt és néhány héttel ezelőtt, amikor több, mint 200 gorygista belépett a liberális pártba, Kolozsváron dr. Grigoriu professzorral az élén, több a szülészeten dolgozó orvos is pártot változtatott. Köztük volt dr. Purje is.

SPORT

Ujrajátszák a botrányul végződött Barkochba-Maramuresul labdarugómérkőzést

A botrányozókat letiltották, a Maramuresul sportegyesületet 1000 lej pénzbüntetésre ítélték, pályáját egyhónapra felfüggesztették

Satmaré, augusztus 4. (Az Uj Kelet tud.) A szatmári labdarugóalkerület vezetősége tegnapi ülésén foglalkozott a Maramuresziget lejárta Barkochba-Maramuresul Szatmári Kupa mérkőzésen történt botrány ügyével. A mérkőzésen, mint azt annak idején megírtuk, a Barkochba játékosait súlyosan bántalmazták.

A labdarugó alkerület mindenekelőtt is megsemmisítette a mérkőzés eredményét (1:1 volt) és a mérkőzésnek vasárnap, semleges pályán, Nagybanán való újrajátszását rendelte el. Rozsi Pál szigeti fiatallembert, aki a Barkochba elleni ellenséges hangulat és a verekedés kezdeményezője volt, egy évre kitiltották a szatmári kerület összes sportpályáiról, Nemest, a Maramuresul futballcsapatának kapusát, aki aktív részt vett a Barkochba játékosok bántalmazásában, hat hónapra felfüggesztették, a Maramuresul sportegyesületet hiányos felügyelet miatt 1000 lej pénzbüntetéssel sújtották, pályáját pedig egy hónapra felfüggesztették. Végül Mihaescu játékezőt, aki az ominózus mérkőzésen vezette és akinek része van a botrányba fult mérkőzésben, mint ahogy a honi csapat játékosainak sorozatos durvaságait nem torolta meg, ezzel szemben minden rendelkezésére álló eszközzel akadályozta a Barkochbát sportszerű működésében, a bíróbizottsághoz teszi át azzal a véleményezéssel, hogy nevezett ellen a legszigorúbb szankciók alkalmazása kívánatos.

A szatmári labdarugó alkerület ítéletét sportkörökben megegyezéssel fogadták.

Befejeződött a KAC országos teniszversenye

Cluj, augusztus 4. (Az Uj Kelet tud.) A KAC országos teniszversenye befejezést nyert. A hatalmas mezőnyű verseny vég-eredményei a következők:

Férfi egyes I. o.: 1. Grad CFR, 2. dr Farkas Ernő KAC, döntő: 16: 4, 6, 6: 2, 6: 3.

Női egyes: 1. Bereczky Magda CAO, 2. Pisa Baba, 3. Barabassy Babkó és Erdős Haggibor. Döntő: 6: 3, 6: 2.

Férfi páros I. o.: Pusztay, Benedek dr-Farkas KAC 6: 3, 8: 10, 6: 3, 11: 9.

Vegyes páros I. o. döntője: Bereczky, Steiner NAC-Platthy, dr Farkas KAC 6: 2, 6: 1. Férfi egyes II. o. döntője: Brandusa KAC-Ovici Mures 6: 2, 6: 1.

Férfi páros II. o. döntője: Weiss Haggibor, Petrovici NAC-Cristescu Doherty, Popescu U 6: 2, 6: 3.

Női egyes II. o. döntője: Lám KAC-Dombora Gloria 3: 6, 6: 4, 4: 5 w. o.

Vegyes páros II. o. döntője: Urzica, Cristescu-Schwartz, Weiss Haggibor 7: 5, 6: 3.

HOGY ALL A KOLOZSVARI VIZIPÓLÓBAJNOKSÁG?

A kolozsvári vízipólóbaajnokság állása a tegnapi Univesitateae-UEC mérkőzés után, amikor is az első félidő eredménye 2:0 volt, míg a másodikban a villamosok nem álltak ki, tehát 2:0+5:0= 7:0, a következők:

1. Univesitateae	5	3	2	0	21:3	8
2. KAC	4	3	1	0	21:1	7
3. Victoria	4	1	2	1	6:17	4
4. Haggibor	4	1	1	2	5:12	3
5. UEC	5	0	0	5	2:23	0

Ma este fél 9 órai kezdettel a KAC villanyfény mellett uszóversenyt rendez a kolozsvári strandfürdőben a marosvásárhelyi MSE kiváló, az országban vezető uszónak és vízipólóznak részvételével.

A labdarugószövetségben tervezetesen dolgoznak, amely szerint azon egyesületek, amelyek valamelyik nagyüzem, vagy gyár nevét viselik, változtassák meg neveiket. A tervet a Consiliul Federal legközelebbi ülése elé terjesztik. Hogy a tervre és annak keresztülvitelére mi szüksége van, nehéz megválaszolni.

A Hungaria labdarugócsapata, amely Bucarestben a közeljövőben két mérkőzést játszik, Brassóban is szerepelni fog. A Hungaria brassói ellenfele az ACFR futballcsapata lesz.

A jugoszláviai ZsAK labdarugócsapata két mérkőzést fog Romániában játszani. Az egyiket Ploestben a Tricolorral, a másodikat Brassóban az ACFR-rel.

SSABANEJEW:

A zsidó nemzeti irányzat a zenében

Boskovits Sándor fordítása

Uj utak fáradszónak kutatója Gnessin, a maga kifinomult írásmódjával, hosszú ideig ebben a semleges attitűdében maradt, míg végül is fokozatosan megjelenik műveiben a növekvő stílusváltozás; a zsidó zene iránt kezdődő hajlam.

A figyelmes szemlélő mindenestre már Gnessin első alkotó periódusában (a „Románok”, a Csellószonata, „Wur mala Sieger” és Block „Die Rose und das Kreuz” és „Wrübel” c. darabjához irt szinpadí zene) is egy intuitív felfogott nacionalizmus vonásait fedezhet fel, ha a melódikában még nem jelentkezik is az élesen kidomborított sajátosságok; ezek még öntudatlan jelenségek voltak, letisztulásuk csak később következett be.

Gnessin palesztinai utazása szánja el magát, hogy az anyafölddel való érintkezéséből, mint modern Anthäus, új erőt kapjon.

Melozának eddigi szigora, a hamu alatt parázsló tűz, monumentálisan egyszerű harmonikus formálása, végül is felveszik a nemzeti jellemvonásokat. 1917-ben kezdődött Gnessin ezen jelentős stílusváltozása.

Es éppen itt van adva a Gnessin és Krajin közötti stilisztikus különbség. Gnessinnél a megzabolozott temperamentum belső reflexióját találjuk, melyhez zenéjének szigora, profétikus páthosza társul, amint ezt már „Gaetana” c. dalciklusában is láthattuk. Krejn azonban egy, a történelmében tépelődő, a szenvedély és vallásos askézis harcában elso: vadó nép forradalmi és extatikus oldalait leplezi le. Ha Krejn gondolatvilágában és népi lelkiségében azon ösök tévelygő szülöttje, akik hajdan az érzéki Baal-kultuszért istenüket elárulták, akkor zenei világa a proféták szellemét tükrözi vissza monumentális dicsőségében és szentségében. Es ha ezt nem is lehet szilárd zenei formába kényszeríteni, úgy éppen a testetadás ezen tökéletlenségében nyilvánul meg legközvetlenebbül Gnessin művészi egyénisége. Ezt a szellemet Gnessin románcaiban melyeket részben zsidó szövegekre írt találjuk először. Ezekben költői inspiráció a kabbalista szellemével egyesül és szerzőjük a zenét nem közvetlenül, hanem szimbolikusan szemléli. Ez a vonás még erősebben jelentkezik legutolsó művében „Abraham Ifjusága” c. operájában. Gnessin ezen operájával kísérlette meg a zsidó szinpadí zenét oratorikuszerűen formálni. Rubinstein „A Makabäusok” és a „Babel Tornyá” c. oratoriumai, melyek nemzeti beállítottságukban még ma is hatnak, képeztek Gnessin kiindulópontját és melyeken keresztül a zenei architektura formáinak magasztosságát és egyszerűségét elérte.

Ugyan ehhez a csoporthoz tartozik a rendkívül tehetséges Michael Milner is. Minthogy a népből jött nem kellett keresnie a zsidóság-hoz való összefüggését mint Krejn és Gnessinek. Csak lassan sajátította el Európa zenei technikájának komplexitát apparatását, és így stílusában és a zenei formálás megoldásában kissé naiv, földhözkött és kiegyensúlyozatlan maradt. Ezzel szemben viszont erős érzelme van a népiesség iránt, ami magával ragadó cinizmusában, humorral teljes genrajeleneteiben, és erőteljes kórusában nyilvánul meg. Nagyszámu és rendkívül elterjedt kisebb műveken kívül, Milner operafarmában tartott zsidó szívet is komponált („Asmodáj”, „A Mennyei Láng”). Milner műveiben Musorgsky félreismerhetetlen hatását találjuk.

Más komponisták, akik már korábban is a nemzeti irányban dolgoztak és most állandóan komolyabb és nagyobb feladatok megoldására is vállalkoznak; Salomon Rosowsky a „Chaszidok” c. szimfónikus költemény szerzője, és aki L. Peretz emlékére az „Óda a Halott-ról” c. gyászzenét írta; továbbá Lazar Ssaminsky és Joseph Achron. Ezen komponisták művei közül sokat csak a címük után ismerünk. Ssaminsky, aki jelenleg Amerikában nemzeti zenekulturmunkát végez, nemrég fejezte be „Rachel Panaszá” c. négy felvonásos balletjét, ami a vállalkozás után itélve jelentős műnek ígérkezik.

Ssaminsky, aki a zsidó zenei ethnografia terén is tevékenykedik, eddigi művei után itélve nem mondható kizárólag nemzeti komponistának. Különböző műveiben, így a rendkívül haladó szellemben írt szimfóniájában, a népies, primitív elem mind erősebben érezhető. Ugyan ezt mondhatnánk I. Achronról. Ez a kiforrott komponista már a zsidó zene támogatására alakult társaság idejében kezdett el alkotni és pedig két irányban. Zsidó melódikát dolgozott fel, és kisebb terjedelmű hangszerzenével gazdagította a koncert-repertoárt. Ezzel egyidejűleg azonban nagyobb műveket is alkotott, melyekben nem ismerhető fel a zsidó dallam struktúrája.

Az utóbbi időben, e két irányzat közeledni

látják egymáshoz. Achron kimondottan zsidó művei mind többet és többet nyernek mélységben és komolyságban. Nagyobb művei, különösen utolsó hegedűszonátája mind erősebb nemzeti koloritot mutatnak fel. Polifón gondolkodásában Max Regerral, a groteszk iránti hajlamában Prokofieffel rokon, Achront legjobban az alkotásában megnyilvánuló erős nemzeti műértéssel jellemezhetjük.

Ugyanezen komponista csoporthoz tartozik az Amerikában és Európában jól ismert Ernst Bloch is. Technikájában a francia impresszionistákkal rokon, és a híres orosz „Groupe des cinq” is erős hatást gyakorolt E. Bloch művészetére. Ennek dacára a zsidó származás és a zsidó nemzeti öntudat nagy mértékben nyilvánul meg műveiben.

Mindezen komponistáknál természetesen olyan jellegzetes vonásokat is találunk, melyeket az orosz nemzeti iskola képviselőinél is felismerhetünk. Ezen jellegzetes vonások által az általános népmelozból származó dalamokat könnyebben ismerhetjük fel. Nemzeti alkotó művészek csoportosan mindig a népöntudat érettségének idején lépnek előtérbe. Teljes bizonyossággal állítható, hogy a zsidóságban ez a jelenség mostan jelentkezik; ezt a többi művészetekben is megállapíthatjuk, melyek napjainkban szintén nemzeti vonásokat vesznek fel. A monumentálisan zsidó művészet alkotóinak művét egy másik jelenség is kíséri, amit szintén a nemzeti renaissance hozott létre: a zsidó színház. Ez természetesen egészen más követelményekkel lép fel a komponistákkal szemben mint a kamaravagy szimfónikus zene. Itten az erkölcsi momentum uralkodik a kultikus fölött, és ezért a zsidó színházi stílus a nemzeti művészetesztétónét a színházlátogató európaizált igényeivel egyesíti. Zsidó szinpadí zenét írnak a már említett A. Krejn J. Achron, Rosowsky, Ssaminsky, Nyil és Gnessin. Zenéjük folytatása azon kísérleteknek melyek a szinpadon felhasználható harmonizálásában áll. Néha el is érik a nemzeti stílus szintjére, mint Krejn és Achron műveiben, akik ezen a területen is teljes értékű nemzeti stílust adnak.

Jelentős a száma azon kiváló zeneszerzőknek, akik csak részben csatlakoztak a nemzeti irányzathoz. Sokan közülük már a nemzeti zeneirányzatba való beolvadás útján állanak. Ide tartozik Gregori Krejn, Alex. Krejn egyik testvérének francia impresszionizmus és héber meloz között álló művészet, mely részben A. Krejn stílusához áll a legközelebb. Valószínűleg ez a jelentős és mély tehetségű muzsikus végül szintén a nemzeti iskolához fog csatlakozni.

A rendkívül tehetséges Samuel Feinberg, (aki jelenleg a nemzeti irányzaton kívül áll), művészetében szintén találunk bizonyos vonásokat, melyek őt a nemzeti komponistákhoz hozzák közel. Itt is fennáll ezen kapcsolatok kimélyülésének a reménye. Ezek a stílusjellegzetességek nem állnak mindig a népies motívumok felhasználásában vagy utánzásában. Nagyon sokszor éppen az anyag alapfeldolgozásában és a sokkal finomabb körvonalakban vagy az uralkodó hangulatban találjuk meg a nemzeti jellegzet. Wagner és Brahmsot németnek, Csajkowszkit, dacára annak, hogy népi melódikák nélkül dolgozott, oroszának érezzük őt, Sziabin, aki látszólag internacionális beállítottságu, olyan jelenség, ami csak orosz földön képzelhető el. Így Gregori Krejn művei és Samuel Feinberg magávalragadó alkotásai is a zsidóság pszichológiai jellemvonásait hordozza magában. A nemzeti muzsika folyama még nőni fog ha a nép is magára fog eszmélni. Nemzeti zenénk lesz Krejn vagy Gnessin „Kádiss”-ának, Milner és Weprik és a többiek stílusában, és akiknek műveiben az európai szellemhez idomult vonalak között a nemzeti szellem csillan fel. Így a népi szellem hathatós felismerése maradóan jelentőséget nyer. A nemzeti genius ismét megtalált vonásai a jövő műalkotásaiban fognak megnyilatkozni. Ennek a szellemnek a továbbfejlődéséhez az összes előfeltételek adva vannak.

A zsidóság zenei tehetsége sokkal nagyobb, mint sok más népé: a zsidó muzsikusok száma aránylag jelentős. Népiünk művészi temperamentuma, zenei tevékenységre való rátermettsége; a nemzeti művészet iránti élnék érdeklődése; végül a mult zseniális zenejelenségeinek példája (Mendelssohn, Meyerbeer, Rubinstein, Halévy, Bizet) mind olyan momentumok, melyek a jövőre vonatkozólag reményekre jogosítanak. Ezek közül egy rész már meg is valósult; és pedig a zsidó nép a zenei világbirodalmat friss és eredeti művek egy új áramlatával gazdagította. Az a nép, mely a világvallásokat alkotta, mely az isteni gondolat hordozója lett, az a magvető nép, mely az egész világon szíjjel szórva tra-

gikumát évezredek óta hordozza magában; mely megalázást és üldözötést viselt el, mely az évezredek óta érintetlenül megőrzött szellemét csak megacélozták, egy ilyen mindenképen rendelkezik azokkal az erős lelki képességekkel, amelyek feljogosítják, hogy a zenében rendkívül nagy szerephez jusson.

A zsidó nép mindig muzikális volt; fájdalom, haragját és megpróbáltatásait dalokba öntötte. Es ma, amikor a tömegből értelmiségie rétegek válnak le zenei világjelenséget kell és fog is kapni. Mi, kortársak a zsidó alkotó erőinek a jelentőségét még nem tudjuk áttekinteni. A történelmi perspektíva még hiányzik ehez. Azonban jogos a föltevésünk, hogy a zsidóság zenekulturájának virágzásai korszaka feltűnően van. A zsidó zeneszerzők jelenleg alkotó csoportja, mely egész váratlanul lépett a zenetörténelmi szinpadára és külsőleg sok mindenben az orosz nemzeti iskola híres „Ötök csoportjára” emlékeztet, van a leginkább a zsidóságban belül ugyanazt a szerepet játszan.

Vége.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

I. Allamügyész. Fodor László nagyszerű színműve. Monumentális büntügyi filmalkotás. Fősz.: Loretta Young és Franchot Tone. Előadások kezdete: 3.20, 6.20, 9.20 órakor. II. Az elűlyedt hajó titka. Szovjet filmremek. Fősz.: N. Bataloff, az „Elet utjának” főszereplője. Előadások kezdete: 5, 8 és 11 órakor. Legújabb Fox journal. Helyárak: 15 és 19 plus 5.

OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtöktől premier: Repülök előre! Szenzációs repülőfilm. Fősz.: James Cagney és June Lang.

DAVILA MOZGÓ MŰSORA:

Ma két premier: I. Az éneklő árva. Bobby Breen, a 6 éves csodahangú gyermek. II. Kannibálok karmai között. Főszerepben Duna Stefi. Kezdetek: 3, 6 és 9 órakor. Helyárak: 10, 15 és 20 lej + bélyeg.

MUNKÁS MOZGÓ MŰSORA:

Hétfőn, kedden 3, 6 és 9 órakor. I. Elloptak egy embert. Izgalmas detektív dráma. II. A dal varázsa. Zenés vígjáték.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyzseri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állatkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegese levelet csak úgy továbbíthatunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Biztos eredménnyel előkészíték pótvizsgára, felvételre és magánvizsgára alsó középszintű kolásokat. Megkereséseket „Méréselt díjazás” jellegre a kiadóba kérek.

Csak egyetlen szoba létezik, amellyel bármilyen

nedves lakást

anélkül, hogy a vakolatot leüténék, vagy a butort káráknak, játszva 5 napon belül tökéletesen és mindenkorra kiszáríthatjuk és pedig az Adler-féle szabadalmazott

ördög-festékek!

Egy kilós doboz használati utasítással bérmentve bárhová utánvéttel Lei 225.— A biztos eredményt szavatoljuk. Industria de vopsele a dracului Jimbolia.

Vajda-villa (penzió) Gyilkostó eladó. Ertekezni: Vajda Pál Cluj, Gelu 10.

Butorjavítást, politurozást vállalok. Házhoz megyek. Poloskát is irtok. Str. V. Lupu 74. Asztalos.

Hálózobaberendezés, modern, polituros díofafurniros eladó. Berkovics műasztalos, Str. Eminescu 2.

Két egymásba nyíló, különbejáratu szoba mellékhelyiségekkel ügyvédi, mérnöki, kereskedelmi, stb. irodának olcsón kiadó. Piața Cuza Voda 2.

Ma délután kórház

CLUJ, aug. Kolozsvári Keletében tartják reménytárgy húzás napján, én déli 1 óráig játék sorsjegyzáson jelen le fektura és az valamint a Zsidó játék eredmény vagy vasárnap

Az angol Sinaiából jelent kihallgatáson az országba királyné elbeszélés

Időprognózis, váltakozó ország keleti azél, változat medencében, las részében, esők szág többi részban napon 28, 2

Okvele

Az indiai val politikáról. körökben azt áll a nap folyamán Utóbbi kijelent meg személyes mincson semmi állítólag ennek d zett. A lezajlott nem volt szó pol

A Skoda-válilk állásáról. Timpul jelentése Skoda-művek vállalat vezetés keleten kap font

Szörm

m he Wei

Gólya-pa

Nem találj atását. Newyo akik Kliper eltűt tegnap délután gép vázát. A gé a 12 utasnak. nem pusztultak őket.

Marconi é liában olvassuk Helmo Marconi egy nagyiparos te, hogy a dró hatalmas üzlet hogy a newyor megbízást tudó győződve — m ban arra gond nyából a pénz huzni.” A fel így válaszolt: telenül bizony ratorozást, első g ime a tengeren a jövőben napo földön élő hoz

HIREK

Ma délután 4 órakor lesz a Zsidó-kórház tárgysorsjátékának húzása

CLUJ, aug. 4. Ma délután 4 órakor a kolozsvári Kereskedelmi Hitelintézet irodájában tartják meg a Zsidó-kórház nyelvi versenydíj sorsjátékának húzását. A húzás napján, tehát csütörtökön, aug. 5-én déli 1 óráig még vásárolható a társasjáték sorsjegyei. Délután 4 órakor a húzások jelen lesznek az ügyészség, a prefektúra és az állami sorsjáték képviselői, valamint a Zsidó-kórház elnöksége. A sorsjáték eredményeit az Újkelet szombati vagy vasárnapi számában fogjuk közölni.

— Az angol turisták Mária királyné előtt. Szinleiből jelentik: Mária királyné ma reggel kihallgatáson fogadta a Pelisor kastélyban az országba érkezett 85 angol kirándulót. A királyné elbeszélgetett a csoport vezetőivel.

— Időprognózis. Lassu légnyomás emelkedés, változó, többnyire borus felhőzet az ország keleti részeiben, enyhe északnyugati szél, változatlan hőmérséklet az Dunamedenőben, lassu emelkedés az ország többi részeiben, esők a Duna völgyében és az ország többi részeiben. Ma délután a fővárosban napon 28, éjszaka 27 fokot mértek.

Okvetlenül nézze meg

— Az indiai alkirály nem tárgyal Ghandi politikáról. Szinleiből jelentik: Mértékadó körökben azt állítják, hogy Mahatma Ghandi a nap folyamán felkeresi az angol alkirályt. Utóbbi kijelentette, hogy örömmel ismerné meg személyesen Ghandit, de közügyekről minosen semmi tárgyalmánya vele. Ghandi állítólag ennek dacára kihallgatáson jelentkezett. A lezajlott beszélgetés során állítólag nem volt szó politikáról.

— A Skoda-művek vezérigazgatója megvált állásától. Bucurestiből jelentik: A Timpul jelentése szerint Fiala mérnök, a Skoda-művek vezérigazgatója megvált a vállalat vezetésétől. Fiala állítólag a Távolkeleten kap fontos megbízást.

Szörme-szükségletét most olcsóbban szerezheti be

Weisz T.

szörmeszalónjában

Cluj, Cal. Regele Ferdinand 11. I. em.

Gólya-palota

— Nem találják egy lezuhant repülőgép 12 utasát. Newyorkból jelentik: A 22 repülő, akik Kliper elűnt repülő keresésére indultak, tegnap délután megtalálták az óceánon a gép vázát. A gépen azonban nyoma sem volt a 12 utasnak. Remélik, hogy a gép utasai nem pusztultak el. Tengeralattjárók kutatják őket.

— Marconi és a gyáros. A Popolo d'Italia-ban olvassuk: A nemrég elhunyt Guglielmo Marconi valamelyik nap találkozott egy nagyiparossal, aki lelkesedve beszélt, hogy a drótnélküli távíróval milyen hatalmas üzletet bonyolított le olyképpen, hogy a newyorki tőzsdének idejekorán megbízást tudott adni. „Meg vagyok róla győződve — mondotta — én is elsősorban arra gondoltam, hogy ebből a találmányból a pénzemberek fognak hasznot húzni.” A feltaláló az ő szerény módján így válaszolt: „Amikor kísérleteim kétségtelenül bebizonyították a drótnélküli távírózatot, első gondolatom az volt, hogy lime a tengeren járó tiszták és matrózok a jövőben naponta üdvözölhetik a száraz földön élő hozzátartozóikat.”

— Uj kelet az angol királyól. Londomból jelentik: A napokban jelent meg Taylor Derbyshire könyve VI. György angol királyról. A szerző ismerteti mindennekelelt a király ifjúságát, amely oly lefolyású volt, mint általában a királyi ház hercegei. A herceg részt vett a háborúban és annak befejezése után fivérével, Gloucester herceggel Cambridgeba ment, hogy folytassa főiskolai tanulmányait. Iskoláinak elvégzése után az udvarban kapott beosztást. A társadalmi reprezentációk során sokszor találkozott a herceg egy fiatal hölgygel, lady Elisabeth Bowes Lyonnal, aki Stratmore gróf legfiatalabb leánya volt. Nemsokára feltűnt az udvarban a fiatalok gyakori együttléte és nem volt meglepő, amikor 1923. januárjában kihirdették Albert herceg és lady Elisabeth esküvőjét. Kétszázötven év óta ez volt az első eset, hogy az angol király hozzájárult egy trónöröklési joggal felruházott hercegnek nem egyenrangúval való házasságához. A házi törvények ide vonatkozó szakaszát V. György fiatal rokona kedvéért változtatta meg és pedig olyképpen, hogy a trónöröklési joggal felruházott hercegek a brit nemesség három rétegéből választhatnak hitvest: hercegi, grófi és régi grófi nemesi családokból. A fiatal királyné értett hozzá, hogy megnyerje nemcsak az udvarhoz közelállókat, hanem a nép szívét is. A fiatal királyi házaspár egyébként ideális családi életet él. A király szereti a társaságot, rendkívül szorgalmas és kötelességtudó. Népszerűsége napról-napra erősödik az országban.

— Hét fegyenc érkezett egy bárkán Miami-ba. Miami-ból jelentik: Port of Spainből (Trinidad szigete) jelentik, hogy hét Cayenneből menekült rab tizennyolc napi tengeri csatározás után egy bárkán ideérkezett.

6 éves csoda-énekes

— Különös eset egy pár harisnya miatt. Konstantinápolyban történt az eset. Egy kereskedő, aki a zsúfolt villamoson nem kapott helyet, az ut egyik éles hajlásán elvesztette egyensúlyát és egy fiatal hölgyre esett, akinek harisnyáját összetépte. A hölgy botrányt csinált és követelte a harisnya árát. A férfi azonban ki is fizette, de a maga részéről viszont azt akarta, hogy a hölgy adja oda a régi pár harisnyát. Ebből per lett, mert a fiatal nő vonakodott a közönség szemelátára le- és felhuzni harisnyáját. A gyors bíróság igazat adott a kereskedőnek és megítélte igényét. Egyben pedig elrendelte, hogy a hölgy a tárgyalóteremben huzza le a harisnyát és adja át az igényes férfinak.

— Agyvértdúlás, szívzsongás, nehéz légzés, félelemrészlet, álmatlanság a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által — reggelként éhgyomorral egy pohárral — igen sokszor gyorsan megszüntethető. Az orvosok ajánlják.

— Ötven gazda vagyona égett el egy mehedíjmezej faluban. Turnu-Severinből jelentik: Tegnap este Magurele faluban (Mehedíj megye) tűz ütött ki. A szél által támogatott lángok megsemmisítették a falu felhalmozott búzatermését. Ötven gazda vagyona pusztult el, a kár meghaladja a milliót.

— Halálozás. Vasárnap meghalt Kolozsváron Boskovic Józsefné, a zsidó közélet kimagasló alakjának neje. Hétfőn délután temették nagy részvétel mellett az ortodox Chevra Kadisa székfaházából. Az elhunyt hitvesi és emberi érdemeit Glaszner Akiba főrabbi méltatta lendületes búcsúbeszédében.

— Hirdetmény. Templomunk bérüléstulajdonosait tisztelettel értesítjük, hogy az elmúlt évi üllőhelyeket 1. évi augusztus 1-től aug. 15-ig este 6 óráig tartjuk fenn. Kérjük, hogy ezen határidőn belül igényeiket az egyet titkári hivatalában Str. Gheorghe Baritiu 16) annál is inkább bejelenteni és jegyeiket kiváltani sziveskedjenek, mert későbbi jelentkezéseket nincs módunkban figyelembe venni. — Egyben értesítjük t. templom látogatóinkat, hogy ezidén egy — minden igényeket kielégítő — kitűnő báléltelt szerződöttünk a nagyünnepre. A „Poale Czedek” elnöksége és templombizottsága.

GOOD YEAR dominál!

A legelterjedtebb autógummit Good-year hozza piacra. Ez a tény senkit sem lep meg.

IME AZ UJ R-1 autógummi előnyei:

- Széles futófelület.
- Csuszás ellen védő gummitömbök.
- Rendkívül vastag középső szallag.
- Speciálisan van megerősítve.
- Rendkívül szép a külseje és a szállítását jelképezi.

— Tizenkét ember került a Pasteurbe egy veszett macska miatt. Baia-marei tudósítónk jelenti: A szomszédos Femezeu községben dr. Vulcu Petre betegpénztári orvos macskája már hetek óta megveszett, de az állaton nem ismerték fel a veszettség tüneteit. Közben állandóan játszadozott a macskával az orvos kisfia és annak barátai, akiket a macsk többször megkarmolt. A gyerekek pedig érintkeztek szülők, de ők is öltöztették néha a kedvenc cicát. A napokban aztán kimult a macska és mint veszett gyanust fejt felküldték Kolozsvárra megvizsgálni. Kolozsvárról a tegnap érkezett meg a válasz amely szerint a macska veszettség utolsó stádiumában döglött meg. Még aznap hat gyermeket és hat felnőttet, akik a macskával érintkeztek a kolozsvári Pasteurbe szállították.

— Az Ellenőr, Tóth Sándor politikai, közgazdasági és kritikai lapjának új száma éppen olyan friss, változatos tartalmú és érdekes, mint a 24 éve megjelenő lap eddigi számai. A 36 oldalas lap tartalmából kiemeljük az alábbi cikkeket: A Magyar Párt és a választások, Az Evangélium legszebb fejezeteit egy néger olvassa ránk, Dózsa Endre: Emlekezésel-marosvásárhelyi öreg kollégium? Zágón István: Nyaralás, Tóth Sándor: Utijegyzetek, Dávid István: Kézdivásárhelyi levelezőlap, Omikron: Borsszemek, Gyárfás Elemér válaszal Bernády Györgynek, A tordai kávéházulajdonos esete a nagy biztosítóval, A világháború elfordulóján, Sárkák és vörösek, stb. A kitűnően szerkesztett és népszerű lap kapható az egész országban, ahol lapot árulnak.

Davila Moziban

— Négyezer lengyel intellektuel Romániában. Bucurestiből jelentik: Constanta kikötőjébe különvonat érkezett 400 lengyel szellemi munkással, akik két hetet töltenek Romániában.

— Házasság. Riesel Szerén Vaslab és Grósz Izidor Satu-Mare aug. 8-án, vasárnap d. u. 6 órakor tartják esküvőjüket Tg.-Muresen, amelyre ezuton hívják meg rokonaikat és jóbarátaikat. Sürgönycim. Restaurant Wiesel Tg.-Mures.

— Házasság. Kappel Magda és Silberger Sándor f. hó nyolcadikán d. u. 4 órakor a cluj-i orth. templomban (Str. Paris) tartják esküvőjüket, amelyre rokonaikat, barátait és ismerőseiket ezuton hívják meg. (Minden külön értesítés helyett).

— Ejtőernyővel megmenekültek a lezuhant repülőgép pilótái. Bucurestiből jelentik: Comarnic közelében tegnap délután egy Brassó felé haladó repülőgép, amelyet Onofrei Petre őrmester vezetett, Trestieni községtől 20 kilométerny távolságra lezuhant. A pilóta és a mechanikus idejében kiugrottak és ejtőernyővel a földre ereszkedtek. A repülőgép teljesen szétrozsoltódott. A szerencsétlenség oka az volt, hogy a benzintartály vezetéke elromlott és egy adott pillanatban elfogyott a gép benzine.

— Sulyos autókarambol a nagyszében — vizálnai országúton. Nagyszébenből jelentik: Nagyszében és Vizakna közötti országúton tegnap sulyos autószerencsétlenség történt. Az 1922-ös számú nagyszébeni kocsi, amelyet Borzós János sofőr vezetett, fűrdöndékeket szállított tegnap Vizaknára. Utközben váratlanul szembe találta magát egy szekérral és hirtelen megrántotta a kormányt, mire az autó felfordult, maga alá temette utasait. Malancescu diáklány és Gheorghescu polisti asszony sulyosan megsebesültek. Lucian Ionescu bucuresti PITT tisztviselő sérülése könnyebb. Valamennyiüket a nagyszébeni kórházba szállították. Gheorghescu asszony és a diáklány állapota válságos.

TURISZTIKA

A Haggibbor sportegyesület turistaszakosztálya vasárnap, f. hó 8-án a következő kirándulásokat rendezi:

Autobusszal és kamiónnal Báisoarára és környékére. A kirándulás egy a turisták, mint a könnyű kirándulást kedvelők szempontjából rendkívül előnyös. Indulás reggel pont 5 órakor a klubház elől. Jelentkezni lehet minden este 6—8-ig, de legkésőbb péntek este 1/2-9-ig a Haggibbor titkársági irodájában Str. Memorandului 13 alatt. Vendégeket szivesen lát a vezetőség.

Gyalogtura reggel 1/2 8 órai indulással a klubház elől Kolozsvár környékére, kedvező idő esetén fürdővel egybekötve.

Az Erdélyi Kárpát Egyesület turistaszakosztálya f. hó 8-án a következő kirándulásokat rendezi:

1. Autokamionnal: Marosujvár. Részvételi díj 70—70 lej.
2. Autokamionnal: Tordai hasadék, bánya-fürdő, részvételi díj 65—70 lej.
3. Gyalogtura folyó hó 14-i indulással a bihari hegységbe.
4. Gyalogtura folyó hó 15-i indulással: Nagykőhavas, Királykő, Bucsecs. Visszatérés 23-án reggel. Utiköltségek szállásokkal 950 lej.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, augusztus 5.

Bucuresti. 6.30: Torna, vidám zene, lemezek, szakelőadás, orvosi tanácsadó, hírek. 13: Déli zene. 14: Vidám könnyű zene. 19: Lemezek. 20.30: Felolvasás. 20.50: Román zene lemezek. Vasilescu Felicia divatos dalokat énekel. 21.15: Rádiózenekar. 22.45: Vendég-lői zene.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek, érend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.05: Zongoraverseny. 13.40: Hírek. 14: Cigányzene. 15.40: Hírek. 17.15: Mesék. 17.45: Hírek. 18: Előadás. 18.30: Hanglemezek. 20.10: Hangverseny. 21.20: Csevegés. 21.50: Jazz. 22.35: Hírek, cigányzene. 23.30: Dán énekek. 24: Szalonzene. 1.05: Hírek.

Budapest II. 19: Hanglemezek. 20: Felolvasás. 21: Hírek. 21.20: Schubert-dalok.

Bécs. 13: Könnyű lemezek. 14.10: Könnyű zene. 14.35: Operalemezek. 16.15: Mesék dalokkal. 17.05: Lemezek. 18.25: Szopránadalok. 21.35: Rádiózenekar. 24.30: Szórakoztató zene.

Varsó. 19.15: Könnyű lemezek. 20: Hangjáték. 21: Vilnai zenekar. 23: Négykezesek zongorán. 23.05: Könnyű lemezek. 24.15: Vegyes lemezek.

— A görög kormány egy éve. Athénből jelentik: Augusztus 4-e alkalmából Metaxasa miniszterelnök kiáltványt intézett a görög néphez, amelyben rámutat arra, hogy a kormány mit tett egy év alatt.

— Heves bőrvizketésnél és csalánkiütésnél a gyomor és a béltraktus reggel felkelés-kor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel feltétlenül kitisztandó! Az orvosok ajánlják.

— Négy parasztembert megölt a felrobbanó repülőgép. Turnu-Severinből jelentik, hogy Troian községben egy cséplőgép felrobban és négy falust megölt. A hatóságok vizsgálatot indítottak be, mert azt hiszik, hogy bűnös kezek robbanóanyagot helyeztek el a gépben.

DKÉLET Legújabb hírek

Nem áll fenn az azonnali háboru veszélye Kína és Japán között

Egy részről sem összpontosítottak nagyobb haderőket. Pekingben a japánok menekülnek a kínai lakosság haragja elől

Hárommillió fontos kölcsönt vett fel Kína Londonban

Peking, augusztus 4. (Rador). A város és környéke visszanyerték szokásos képüket, de a kínai lakosság részéről enyhe nyugtalanság észlelhető. A japánok és koreaiak a diplomáciai negyedbe menekültek. Különben jelentékeny létszámú japán erősítések érkeznek Észak-Kínába. Tegnap japán repülők jelentek meg Paoting, Csinan és Loyang helységei felett és a központi kormány haderőinek mozdulatait tanulmányozták. A kínai-japán tárgyalásokat titokban folytatják és részleteket nem közölnek a nyilvánossággal. Csupán annyi tudható, hogy a tárgyalások Hopej és Csahar tartományok kormányának átszervezésére vonatkoznak. A Pekingben állomásozó utolsó két ezred Kalganba indult. Azon kiserletek, hogy a Peking-Csiencsin vasutvonalat kijavítsák, eddig megheiusultak. Mind súlyosabbá válik a menekültek kérdése, akik valóságos munkanélküli hadseregbe verődtek.

A Times helyzetjelentése

A Reuter tegnapi közlése után most a Times helyszínről küldött munkatársa is megerősíti, hogy az eddigi hírek eltulozták a konfliktus méreteit.

Az egyes jelentések szinte pontosan ellentmondanak egymásnak és olyan hadsereg és áldozati számok kerülnek a közutadba, melyek teljesen légből kapottak. Azokat a híreket, melyek szerint a középkeleti hadsereg 600 ezer embere lenne felfejlődőben Paotingfu felé, kétségbevonhatatlanul megcáfolták, mert kiderült, hogy az óriásnak méretezett haderő

mindössze 50 ezer emberből áll.

Teljesen a fantázia szüleményei a pekingi áldozati számok is, melyek több ezer halottról szólnak, mert a főváros megszállása az angol konzulátus hivatalos beszámolója szerint

121 japán halottba és 238 sebesültbe, valamint 223 kínai halottba és 315 sebesültbe került.

A Kvantung-sereg létszáma is túlzott. Japán az eredetileg 26.000 főnyi tagállományát eddig mindössze 60 ezerrel emelte, amely az ujonnan elindított csoportokkal még tekintélyesen nőni fog, de a 200 ezres „jelenlegi” létszám nem felel meg a valóságnak.

Fentiekből az tűnik ki, hogy a formális háboru megindítása még meglehetősen messze van, mert hosszabb idő kell a létszámok kiegészítésére és az összecsapások előkészítésére.

Kína és Japán is állampolgárai miatt aggódik

A kínai központi kormány a Japánban élő kínaiak helyzetével foglalkozik. A kormány érdeklődést tartott és elhatározta, hogy a japáni kínaiakat Yokohamába és Nagasakiba vonják össze és valószínűleg rövidesen hazaszállítják.

Ugyanakkor Tókió a Kínában élő japánokkal kíván foglalkozni. A zavaros kínai helyzet — a kormány szerint — mindinkább fenyegeti a Jangce folyam vidékén a japán alattvalók érdekeit és életét, minthogy a bojkott és a moratórium alkalmazása lehetlenné teszi a japánok megélhetését. A Kína belsejében letelepedett japánok Hangkeuba és Sanghaiba menekülnek. A kínai vörös hadsereg vezetői Nankingba érkeznek, hogy megtárgyalják harci terveiket a Japánnal való általános jellegű viszály esetére.

Nincs nézeteltérés Japán és Franciaország között

Tókió, augusztus 4. A külügyminisztérium meghatalmazotta ma a következőket jelentette ki: Ha voltak bizonyos nehézségek a francia és csiencsini japán hatóságok között, azokat baráti uton rendezték. Ellentétben az idegen sajtóban elterjedt hírekkel, Franciaország és Japán között nincsen semmilyen nézeteltérés.

Három millió fontos kölcsön

Mint megírtuk, a londoni piacon Kína

megbízottja nagyobb kölcsön felvételéről tárgyal. A kormány és a British and Chinese Corporation Ltd. között létrejött hárommillió fontos kölcsön ügye befejezést nyert, amelyben a brit kormány engedélyezte annak kibocsátását. A kölcsön, mely vasutvonalak kiépítésére szolgál, 5 százalékos kamatozással és a kínai sóadók bevétele garantálja.

Iorga professzor tullicitálja Cuzát a Curentul Palesztina-ankétjén

Iorga szerint Palesztinára a román elemnek van szüksége, amelynek nincs helye többé a saját országában

Bucuresti, aug. 4. A Curentul ankétja során ma Iorga professzor válaszol azokra a kérdésekre, amelyeket a lap Palesztina felosztásáról s Romániának ebben való érdekltségére vonatkozóan az egyes politikai pártok vezetőihez intézett. A cikk bevezetésében a Curentul kifejti, hogy a kérdésben való nyilatkozásra Iorga annál is inkább hivatott, minthogy Cuzával együtt egyike volt az elsőnek, akik a zsidókérdést a teoretikus viták síkjáról a gyakorlati megoldások útjára szállították. Iorga egyébként is a legjobb uton van a Cuzával való barátság és harminc év előtti politikai együttműködés helyreállítása tekintetében. Megírtuk a minap, hogy Iorga átiratot intézett Iasi városához, amelyben a templomok és nemzeti emlékművek körüli ötszáz méteres körzetben kizárólag ósrománlakta zónák felállítását kérte a városi tanácstól.

A Curentul kérdéseire adott válaszok is már ezt a régi ideálokhoz való visszatérést tükrözi vissza. A nyilatkozat szarkazmusa mögül patentozott antisemitizmus szellem árad, amely egyáltalán nem válik díszére egy történelemtudósnak. Iorga kijelentései egyébként a következőképpen hangzanak:

— Az én véleményem az, hogy Palesz-

tinát fenn kell tartani a román elem számára, amelynek nincs többé helye saját országában.

— A képzelet erejével egy Iasi-Botosan, egy Harleu és más városok és városkák mellett, amelyeknek egész centruma egy csempész nyugatiassággal kissé felhígított Ázsia, míg a perifériákon egy valamikor virágzó lakosság maradványai vegetálnak, látok egy Jeruzsálemet, Nazaretet, ahol a templomok körül egy gazdag, aktív boldog román elem tevékenykedik, kezében tartja az egész ipart és kereskedelmet, míg a periférián, ott Palesztinában élne a zsidó elem, úgy, ahogy a mieink élnek most a külvárosokban, amelyeket azért hagytak meg nekik, hogy legyen hol meghaljanak...

— Következésképpen Victor Antonescu, a mandátumbizottság előadója kérje Genfben Palesztinát, hogy tegyük mi ott a benszüllött elemmel azt, amit a zsidók tettek nálunk a mi benszüllött elemünkkel.

Mondanunk sem kell, hogy a nyilatkozatban foglalt állítások a való helyzet meg hamisításán alapszanak. Iorga azonban nyilván sokkal nagyobb tudós annál, semhogy tartozna ilyen apróságokra figyelemmel lenni.

Cipő Muzgő e héten bemutatja

KATHERINE HEPBURN

rendkívül nagyszerű, páratlan rendezésű legújabb filmjét,

Uj élet

Partnere: Fred Mac Murray. Műsor előtt: Uj világhírű a legújabb eseményekkel.

Miaja tábornok sajtónyilatkozatában kijelentette, hogy a kormánycsapatok szétépték a madrid-körüli hálót

Uj megbízottat küld Franco tábornok a Vatikánvárosba

Madrid, aug. 4. Miaja tábornok, a kormánypárti csapatok parancsnoka ma fogadta a sajtó képviselőit és nyilatkozott előttük a köztársasági hadsereg legutóbbi offenzívájáról. A tábornok kijelentette, hogy a guadarramai fronton elért eredmények nagyjelentőségűek annak ellenére, hogy a kormánycsapatok csak néhány kilométert haladtak előre. A négy falu, amit sikerült az ellenségétől visszahódíta-

ni, nem adja hiú képét annak, hogy milyen fontossággal bírt ez a művelet, amellyel sikerült szétépteni a Madrid köré font hálót. A bruhetei támadás döntő jelentőségű volt. Addig egyetlen alkalommal sem bizonyítottuk be támadó erőnköt. Brunetenél tudták meg először a felkelők, hogy a támadásban is veszélyesek vagyunk. Az a tény, hogy a felkelők minden 18 és 54 év közötti férfit mozgósítottak, bizonyít-

ja, hogy akción komoly visszahatást keltett. A felkelők kétségbeesett erőfeszítéseket tettek Brunete visszahódításáért, de kísérleteik csődöt mondtak. A mi katonáink hallatlan bátorsággal álltak az ágyutüzben és a repülőgépek folytonos bombázásában és csak akkor hagyták el a lövészárkokat, midőn erre parancsot kaptak. A felkelők több mint huszezer embert veszítettek és több mint kétezer foglyot ejtettünk. Számos repülőgépet terítettünk le.

A felkelők újabb sikereket jelentenek Salamanca, aug. 4. Franco tábornok diplomáciai irodája közli, hogy Antoniutti pápai nunciusnak elmúlt heti salamancai látogatása folytán Pablo Churruca meghatalmazott minisztert diplomáciai megbízottként ügyvivői címmel a nemzeti Spanyolország nevében Vatikánba küldi.

Vatikánvárosi közlés szerint a Szeszék hozzájárulása Pablo Churruca mátkinak a burgosi kormány hivatalos ügyvivőjévé való kinevezéséhez, semmiben sem változtat a Vatikán és Franco tábornok viszonyán. Ez a diplomata már hosszabb ideje tartózkodik Rómában, átvéve Magaz tengernagy utódását. A Szeszék továbbra Gomay Tomas bíboros által képviselteti magát Franco tábornok mellett.

Valenciai jelentés szerint, a köztársasági kormány elhatározta, hogy az északi vidékek vezetésével „junta”-t biz meg. Santanderből jelentik, hogy a Hilfe angol gőzös tegnap 3000 tonna élelmiszertel ideérkezett. A hajó befutása bizonyítja, hogy a kikötő nem áll blokádnál.

A felkelők sikereket jelentenek Salamanca, aug. 5. A felkelők hivatalos közleménye szerint az asturiai fronton felkelő csapatok fontos állásokat vettek be rajtaütésszerűen. Egyébként julius folyamán 111 köztársasági repülőgépet leltek le. Feltevés szerint még 30 kormánygépet leltek, de azoknak lezuhanásáról nem sikerült meggyőződni. A felkelők az elmúlt hónapban összesen 11 repülőt veszítettek.

A felkelők által Brunetenál zsákmányolt hadianyag összeírása még nem fejeződött be, de eddig 35 gépfegyvert, 7000 kézigranátot, 3000 puskát és többszáz löszereszládat számoltak össze.

Naval Carneroi jelentés szerint a felkelők tüzérése állandóan bombázta a madridi és környékbeli katonai célpontokat, amelyeket el is találtak. A kormány ütegeinek tevékenysége majdnem egészen szünetelt.

Bilbao, aug. 4. Felhasználva a kormány asturiai táborában uralkodó zavart, ami az előző napi vereséggel magyarázható, a felkelők tegnap éjjel megtámadták a kormány cueroi állásait és azokat minden veszteség nélkül könnyen elfoglaltak.

— Gyanus német demonstráció a finn tengerparton. Moszkvából jelentik: A szovjetsajtó a legnagyobb aggodalommal kíséri azt a látogatást, amelyet augusztus 6-án tizenhat német tengeralttjáró tesz a finnországi Abo neví kikötőben. A német tengerészek meg fogják látogatni itt a finn hadihajókat. Az Izvesztia a következőket írja: Igen gyanus demonstráció készül, amelynek során a német nemzeti szocializmus a Balti tengeren a finn kormány támogatását kapja meg. Kénytelenek vagyunk azt hinni, hogy a finn kormány letért arról az útról, amely a Balti medencében a béke fenntartását szolgálta. Végül az Izvesztia felhívja Finnországot, ne hagyja magát kalandokba sodortatni.

Legújabb sporthírek

A KAC országos atlétikai versenyét, amelyen a legjobb romániai atléták és a magyarországi atléták egy csoportja vett volna részt, a kedvezőtlen időjárás miatt nem tartották meg. A versenyt ma, csütörtökön délután 1/6 órai kezdettel rendezik ugyancsak a városi sporttelepen.

A NAC, mint már közöltük, pénteken barátságos mérkőzést játszik Kolozsváron az Universitas labdarugócsapatával. Szó van róla, hogy a nagyváradi együttes vasárnap is Kolozsvár vendége legyen. Ezen a napon a Victoria lenne az ellenfele.

Posta
in num.
224713/929.

Telefon: 18-60.
Avonta 110, negye
600, egészségve
re: Havonta 2,
12, egészségve
sek díjazás
LET” a transly
dóság egyetlen p
Cikkünk utány
is megjelölésével

tilos Hab a kötele

örténet egyszer
arazatra.
ralaí zsidó li
idens történt.
egyik a vizsg
oradó tanár
ról akart vi
tanulókkal. Za
szobában felh
hogy Vasile
ággal nyüzsg
A zsidó liceu
a zsidó diákok
zatot.
tez ur ezen f
e miniszterium
végre is Vasile
többé-kevésb
ita kiszólásait,
piskolai tanul
a zsidó közöss
állami támoga
azért keresi n
gy az ilyen n
evágja.
egyszóval kitört
Kitört, sőt fokozó
az évszáz inneg
ola egybegyült
ő mefeszésigben
tekelték a Hatik
galom himnusz
Ez már aztán va
himuló arcátlan
rátságos atmoszf
ágot körüljeli é
közpette, amelyet
galom nem zavart
ság a galai liceu
dítt 2 Hatikvára.
Az ilyen nem m
A közoktatásüg
utasította az isko
Herkovits aligazg
ka- és Leker fizik
elsőjével bocssá
megtöltötte, hogy
Hatikvát énekelték
A galai zsidó l
zafias dalok fogm
diákok ajkain. Ily
diákhimnusz, vagy
lyeket a miniszte
felelően a többi l
figyelmébe is aján

Az öcök

A Deutsches Mu
bels birodalmi pro
rendezett. A trium
művészettel szer
abban nyilatkozo
akarta bemutatni
sen olyan megny
nemzeti szocializ
látatja.

A kiállításnak r
csolatban a Völk
ket közül és meg
százerek látoga
sem fognak megf
ról, a dokument
mény beszédéről,
„német, légy éber
ságaival szemben
A kiállítás „sik
szocialisták Műn
fogják rendezni
Boobachter szeri
»Az öök zsidó«
pet lényegében,
turájában, vallás
szében bemutatss
Igy akarja felh
kérdezőről a ném
bels.

Még csak fels
zettek szerepelt
a Zsidókérdéssel
téz, a Zsidósá
mányozó Intézet

